

Bilaga 1 Tertialrapport 2

Sammanfattande analys

I förslaget till tertialrapport 2 prognostiseras ett nettoutfall om 83,2 mnkr, vilket ger ett överskott om 1,9 mnkr jämfört med Kf:s budget om 83,3 mnkr som i avstämningsärendet utökades med en budgetjustering om 1,0 mnkr för ökad effektivitet i bostadsproduktionen samt en budgetjustering om 0,3 mnkr för insatser till skydd av groddjur i Kyrksjölötens och Judarskogens naturreservat. Vid Ks behandling av tertialrapport 1 erhöll nämnden, liksom stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden från Central medelsreserv 2, ytterligare 0,5 mnkr för gemensam produktionsplanering för 140 000 nya bostäder. Nämndens totalbudget är för närvarande 85,1 mnkr.

Överskottet beror på slutbetalningen för projekt BEST, som EU-kommissionen beslutat att förvaltningen har rätt till, efter behandling av överklagande av EU-revisorernas förslag. Förvaltningen kommer att ansöka om ombudgetering av dessa medel till 2015 för att täcka merkostnader för stadens elbilsinköp när den statligt finansierade elbilsupphandlingen slutförts. Avvikelserna brutto på kostnadssidan uppgår till 1,7 mnkr vilket främst beror på en extraordinär kostnad för en lokalanpassning för Kemikaliecentrum mm. Avvikelsen för intäkterna uppgår till totalt 3,6 mnkr som beror på ovan nämnda slutbetalning för EU-projekt. Närmare förklaring av prognosen finns nedan i ekonomiavsnittet.

I VP 2014 identifierades en ekonomisk osäkerhet. Det gällde projektet Hållbara Järva där det uppstått en del avvikelser samt i vissa fall svårigheter att nå uppsatta mål. Boverkets ersättning till staden kan komma att påverkas och risken bedöms i tertialrapport 2 ligga i nivån 2,0 mnkr.

Nämnden bedöms i stort sett uppnå sina mål.

Inom tillsynsområdet utförs arbetet i stort sett som planerat och i tertialrapporten finns en redogörelse för varje tillsynsområde. Nedan ges exempel på områden där finns intressanta resultat och som visar på tillsynens stora bredd:

- Trafikkontoret har sedan hösten 2013 genomfört åtgärder för att minska PM 10 halterna på de 34 gator i staden där miljö kvalitetsnormerna överskrids. Det har givit stor effekt på de gator som staden har ansvar för. Trafik- och renhållningsnämnden har förelagts att utreda förbud mot genomfart för tungtrafik på Hornsgatan i syfte att minska halten kvävedioxid. (Kollas). Förvaltningen samordnar arbetet med att bygga bullervallar av överskottsmassor. Uppföljning av bullerskärmar vid Nynäsvägen pågår.
- På avdelning Plan och miljö har särskilda insatser, genom information och uppmaningar, inom såväl PCB- som kvicksilverområdet genererat en ökad mängd saneringsanmälningar och, vad avser PCB, även dispensansökningar.
- Legionella har under 2014 påvisats på flera av idrottsförvaltningens anläggningar. Ett tillsynsprojekt angående förebyggande egenkontroll gällande legionella har påbörjats och kommer att genomföras under hösten 2014 med varmbassänger inomhus.
- Mediantiden för ett klagomålsärende att utredas år 2011 var 188 kalenderdagar. Motsvarande siffra år 2013 sjönk till 124 dagar. För de ärenden som hittills avslutats under 2014, är mediantiden 179 dagar. Flera långdragna ärenden har kunnat avslutas och det avspeglas också i statistiken. Målet är att ärendetiden ska minska.

- Inom livsmedelskontrollen visar kontrollerna hittills under året att andelen företag som blivit underkända (7 %) minskat ytterligare jämfört med 2013 (8 %) vilket tyder på en bättre förmåga hos företagen att följa lagstiftningen. Inom livsmedelskontrollen genomförs under året projekt som syftar till att utreda och stävja matfusk, granskar internethandeln med livsmedel, utvecklar dricksvattenkontrollen samt kontrollerar närings- och hälsopåståenden om livsmedel. Ett antal aktiviteter med fokus på matfusk har genomförts: Avdelningen har koordinerat en länsövergripande provtagningskampanj på kebabskött. Sammanfattningsvis tyder resultaten på att fusk med livsmedel förekommer om än i liten skala. Livsmedelskontrollen deltar även i ett riksprojekt avseende närings- och hälsopåståenden med särskilt fokus på funktionella hälsopåståenden, ospecifika påståenden och medicinska påståenden. 80 kommuner deltar och ett 50-tal produkter har granskats av Livsmedelskontrollen. De brister som noterats rör påståenden om livsmedel som saknar vetenskaplig grund eller andra märkningsdetaljer av enklare allvarlighetsgrad. Ett projekt rörande solskydd på förskolegårdar har genomförts under april-juni. Antalet fall i hudcancer ökar och många rapporter visar att en individ som bränner sig som barn har högre risk att drabbas av hudcancer som vuxen. Syftet med projektet är att få en bild av hur utemiljön på förskolorna i Stockholm stad ser ut med avseende på möjlighet till solskydd. Oanmälda besök gjordes på 162 förskolor, och sammanlagt inspekterades 156 gårdar i stadsdelarna Rinkeby-Kista, Skarpnäck och Skärholmen. Vid inspektion kontrollerades om gården hade naturlig skuggning från träd eller annan vegetation, skugga från fasta konstruktioner eller annan möjlighet till skugga. Fokus låg på matplatser, sandlådor och gungställningar där barnen uppehåller sig längre perioder. Personalen fick svara på frågor om hur verksamheterna jobbade med solskydd och vilken information som gavs till föräldrarna gällande solskydd till barnen. Resultaten håller på att sammanställas.
- Erfarenhet från tillsyn av skolor och förskolor visar på en bristande kunskap gällande om ventilationen är anpassad för den verksamhet som bedrivs i lokalerna. På förvaltningen har ett arbete riktat mot verksamhetsutövare och personal startat med syfte att öka kunskapen om sambandet mellan ventilationens kapacitet och antal personer som kan vistas i lokalen. Ett informationsblad har tagits fram och arbete pågår med att få verksamheterna att själva räkna fram personbelastningskapaciteten per rum med målet att kunna anpassa ventilation efter verksamhet.
- Legionella har under 2014 påvisats på tre av idrottsförvaltningens anläggningar. Ett tillsynsprojekt angående förebyggande egenkontroll har påbörjats och kommer att genomföras under hösten 2014 på samtliga anläggningar med en eller flera varmvattenbassänger inomhus. Projektet utförs i samverkan med Folkhälsomyndigheten och analyser kommer att utföras gällande Legionella, Pseudomonas aeruginosa och heterotrofa bakterier

Inom området projekt- och program märks bl.a. nedanstående områden:

- Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 antogs av Kf den 24 mars 2014, och har kommunicerats på stadens webbplats och har även varit del i en större kommunikationsinsats med anledning av att Stockholm i mars utsågs till årets

klimatstad av WWF och representerade därigenom Sverige i den internationella tävlingen. Kapstaden utnämndes till Global Earth Hour Capital 2014 och Stockholms stad fick ett hedersomnämmande. Färdplanen kommer att vara vägledande vid uppdraget att bistå kommunstyrelsen i implementeringen av en fossiloberoende organisation 2030.

- Miljöförvaltningen har genom Energicentrum och Miljöbilar i Stockholm lämnat in en ansökan till EU:s nya program Horisont 2020 -Smart Cities. Arbetet med ansökan har letts av SLK. Utöver ett flertal externa industriparters ingår också Stockholms hem, trafikkontoret, fastighetskontoret och STOKAB. Ansökan omfattar energieffektivisering i byggnader, smarta transportlösningar, avfallshantering, öppen fjärrvärme samt ett flertal IKT-lösningar. Gemensam ansökan med Köln och Barcelona. Ansökan är stadens största hittills till EU med ett ansökt bidrag om 24 miljoner euro.
- Inom Energicentrums verksamhet med stöd till stadens förvaltningar och bolag inom området energieffektivisering, kan bl.a. nämnas framtagande av åtgärdsförslag till kulturförvaltningen för att uppnå målet 10 % energieffektivisering. Till Solstadens databas har Stockholms Hamnars solcellsanläggning kopplats upp och Hållbara Järvas anläggningar är nu uppkopplade. SLB ansvarar för drift av databasen. Mätdata håller en enhetlig kvalitet vilket gör att t.ex. fastighetsägare nu kan få momentana data om anläggningarnas prestanda och produktion. En första visualisering med hjälp av data är färdigutvecklad i augusti. Den visar soleanläggningarna i Järva per fastighetsägare. Mälardalens Högskola och KTH har påbörjat examensarbeten kring data från anläggningarna. Planering för ett solenergiseminarium i samverkan med Fastighetsägarna Stockholm har påbörjats.
- I en kampanj inom Klimatsmarta stockholmare där sex företag med drygt 800 anställda deltar, har deltagande företag kommit överens om att minska utsläppen från de anställdas arbetspendlingsresor med 15 % till 2015.
- Åtta ungdomar har fått tre veckors sommarjobb med att demonstrera Klimatvågen på bibliotek och på Kulturfestivalen under handledning av personal från förvaltningen.
- En uppföljning av stadens miljöprogram gjordes i tertiärrapport 1 och avrapporteras till Ks. Miljöförvaltningen avrapporterade de delmål och indikatorer där MHN har ett uppföljningsansvar.
- Kemikaliecentrums medarbetare kom på plats 1 september 2014. Arbetet med att driva egna projekt samt att stödja förvaltningar och bolag med att vidta åtgärder enligt Kemikalieplanen kan därmed påbörjas. Kommunfullmäktige beslutade den 16 juni 2014 att godkänna Stockholms stads kemikalieplan 2014 - 2019.
- MHN godkände den 4 februari 2014 förvaltningens förslag till Handlingsplan för god vattenstatus. Planen innehåller förslag till hur staden ska organiseras samt vilka resurser som krävs för att kunna uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Kommunstyrelsen har därefter skickat ut förslaget till Handlingsplan på remiss till mitten av juni.
- En ny dagvattenstrategi för staden godkändes av berörda nämnder och Stockholm Vattens styrelse i juni, för fastställande av KF. En årsrapport för vattenprogrammet 2011-2013 planeras tas upp i MHN i oktober.
- Cleantruckprojektet, som startades 2010, avslutas i december 2014. Miljöförvaltningens partners i projektet är AGA Gas AB och OKQ8 AB. Cleantruck

har betalat merkostnadsersättning för 50 miljölastbilar fördelat på 15 etanol ED95-lastbilar, 18 dual-fuel-lastbilar (diesel/metangas) samt 17 elhybridlastbilar. Dessutom har en fordonsgasstation och en ED 95-station uppförts inom projektet. Cleantruck finansieras med stöd av EU LIFE+, Vinnova och Energimyndigheten.

- Projektet Elbilsupphandlingen, med finansiering från Energimyndigheten, avslutas i mars 2015. Själva elbilsupphandlingen slutfördes år 2011 och ramavtalen började gälla från den 1 oktober 2011. Inom projektet har 630 fordon fått eller fått reservera medel för merkostnadsersättning. Det överträffar målet om 580 elbilar. Förutom de bilar som erhållit medel inom projektet har ytterligare flera hundra bilar avropats från ramavtalet, men istället valt att få statens supermiljöbilspremie. En utvärdering av förarnas körjournaler ska ingå i projektets slutredovisning.

Inom området miljöövervakning sker arbetet inom ett antal huvudområden såsom luftkvalitet, biologisk mångfald, mark, vatten, miljögifter m.fl. Särskilt kan nämnas:

- SLB-analys utför kontinuerliga mätningar av partiklar, kväveoxider m fl ämnen på Hornsgatan, Sveavägen, Folkungagatan och Norrlandsgatan i Stockholm. Mätningar sker nere i gatunivå där människor vistas. Lagkrav på 95 % datafångst klaras och resultat av mätningarna läggs ut i realtid på www.slb.nu/lvf liksom antal överskridanden av miljökvalitetsnormerna. Prognoser om aktuell luftkvalitet samt prognoser för kommande dag rapporteras dagligen i DN, SVD och radio.
- SLB har fått ett utökat verksamhetsområde att bedriva luftövervakning inom. Under år 2014 anslöt sig Södermanlands län till Luftvårdsförbundet i Stockholm och Uppsala län, förbundet har därför bytt namn till Östra Sveriges Luftvårdsförbund. Efterfrågan på SLB:s expertkompetens har varit mycket hög under första halvåret 2014 och ett stort antal mätstationer har upprättats på uppdrag av externa aktörer som syftar till att följa upp luftkvaliteten och effekter av åtgärder för att förbättra luftkvaliteten.
- Den 22 augusti 2014 lanserades Miljödatas interna webbportal för miljöförvaltningens handläggare. Miljödata övergår under 2014 i förvaltning och förvaltas fortsättningsvis enligt den årliga förvaltningsplanen. Genom miljödataportalen kan miljöförvaltningens data presenteras i både kart- och tabellform. För externa användare presenteras miljöförvaltningens data i form av elektroniska tjänster.
- Undersökning av stadens parker och lekplatser med avseende på markföroreningar, är planerad till 2014, tilldelningsbeslutet blev överklagat under våren vilket innebär fördröjd projektstart.
- Arbetet med att ta fram en ny utvecklad miljö- och hälsoutredning har inletts. Målsättningen är att redovisa en ny rapport för MHN under våren 2015 och att denna rapport ska utgöra ett underlag för ett nytt miljöprogram.
- Arbetet med att ta fram och förankra ett nytt program för övervakning av biologisk mångfald fortsätter. Kartor med ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) har tillgängliggjorts digitalt både internt och externt genom publicering på Miljöbarometern och som wms-filer.
- Förberedelser för återinplantering av större vattensalamander i Kyrksjölötens natura 2000-område pågår. För bl.a. detta arbete erhöll förvaltningen en budgetutökning med 0,3 mnkr under 2014.

Inom området miljöhänsyn i fysisk planering kan nämnas:

- Projekttiden för "Urbana ekosystem tjänster" har förlängts till 17 december 2014. Aktiviteter genomförs enligt projektplan. En diskussion om fortsättning för C/O City efter 2014 förs med projektpartners och Vinnova och skiss för fortsättning planeras att lämnas in i oktober 2014.
- Sju energieffektiva renoveringar är inflyttade och klara inom projekt Hållbara Järva. Halvering av energianvändningen för värme har uppnåtts men för varmvatten och fastighetsel har det inte minskat nämnvärt. Här kan också nämnas att 6000 m² av solcellerna inom Hållbara Järva är installerade och installation/ upphandlingar pågår för ytterligare 4000-5000 m² solceller. Hållbara Järvas solcellssatsning har utsetts till stadens klimatsmarta exempel. Insamling av data från anläggningarna pågår och visualiseringen på en webbsida ska vara klar i slutet på augusti. September är solcellerna installerade och kommer att invigas. Hållbara Järvas solcellssatsning omnämns som en av anledningarna till att staden vann Earth Hour City Challenge.
- Inför 2014 tilldelades förvaltningen 1,0 mnkr kopplat till BPS (BostadsPotentialStockholm). Resursförstärkningar har kunnat göras under året och förvaltningen står bättre rustat för det omfattande utredningsarbete som kommer att krävas. Därutöver tilldelades förvaltningen i T1, på motsvarande sätt som övriga centrala förvaltningar 0,5 mnkr för insatser för "Gemensam produktionsplanering av 140 000 bostäder" och för att kunna nå dess mål. Initialt har under T2 beslutats genomföra en fördjupad analys av andel grönyta som kan komma åtgå till följd av BPS samt en analys av andel mark i Stockholm som staden har rådighet över.

När det gäller förvaltningens arbete med intern effektivitet pågår ett antal utvecklingsprojekt:

- Genomgång av förvaltningens administrativa processer med syfte att förenkla och utnyttja teknikens möjligheter maximalt.
- Förvaltningens omfattande interna utbildningsprogram genomförs enligt plan. Inte minst bidrar det till att öka kompetensen inom administrativa rutiner så att de anställda kan "göra rätt från början".
- Ett arbete pågår med övergång till processororienterad informationsredovisning och under 2014 ska förvaltningen anslutas till E-arkivet.
- Det pågår ett stort arbete med att förbereda en förnyelse av förvaltningens ärendehanteringssystem ECOS vilket ska möjliggöra effektiviseringar och modernare arbetssätt.
- En genomgång av förvaltningens olika tidredovisningssystem är nu klar och beslut om att genomföra betydande förenklingar och effektiviseringar har fattats.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Under detta inriktningsmål ligger merparten av nämndens verksamhet. Uppföljningen visar på en god måluppfyllelse inom flertalet nämndsmål. I några fall förutses mindre avvikelser. Målet avser samtliga nämnder och MHN bidrar med sina delar inom miljö och hälsa vilka bidrar till att Stockholm uppfattas som en attraktiv och trygg stad.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till att Stockholm kan fortsätta att bygga på sitt goda anseende på miljöområdet vilket är en av stadens konkurrensfördelar liksom att en väl fungerande tillsyn bidrar till ett företagsklimat där lagregler för miljö och livsmedelshantering gäller lika för alla. Inte minst genom e-tjänsterna utvecklas väl fungerande och effektiva kontakter med företagen och även samarbetsprojekt med företagen t.ex. för utveckling av teknik inom energiområdet. NKI-värden har visat mycket goda resultat på servicen under 2013 och har fortsatt att öka under 2014 men nämnden söker också nya vägar för utvärdering av servicen.

Roller som myndighet ger begränsningar i möjligheterna att handla upp verksamheter och att avknoppa. Trots detta har en betydande del av nämndens verksamhet köpts in även om detta inte räknas som verksamhetsentreprenader. Indikatorn nedan mäter externa kostnader för olika verksamheter som definieras av staden, i förhållande till nämndernas totala kostnader.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens		0 %		0 %	37 %	2014

Nämndmål:

1.1.1 Förvaltningen ger en god service och bedriver tillsyn med hög professionalitet mot företag och andra verksamhetsutövare i staden

● Uppfylls helt

Kommentar

Punktlighetsmålen visar på en bra måluppfyllelse och utfallen t.o.m. juli visar genomgående på att målen uppnås.

NKI-värdet tom maj 2014 ligger på 75 vilket är en ytterligare förbättring jämfört med helårsvärdet för 2013 på NKI 74. Högst värden för områdena Bemötande och Effektivitet med NKI 82 resp 81.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	98,6 %	97,8 %	98 %	90 %		Tertial 2 2014
●	Företagen uppfattar inspektörerna som professionella				70		2014
●	Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	95,1 %	91,8 %	95 %	95 %		Tertial 2 2014
●	Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll om registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar.	97,9 %	96,6 %	95 %	90 %		Tertial 2 2014
●	Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll om registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar.	97,9 %	96,6 %	95 %	90 %		Tertial 2 2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

● Uppfylls helt

Kommentar

Kf.målet liksom indikatorn nedan avser samtliga nämnder i staden. MHN bidrar med sina delar till uppfyllelsen. Nämndens arbetsuppgifter är högt specialiserade vilket påverkar förutsättningarna att kunna ta emot sökande från Jobbtorget men målsättningen revideras till att omfatta två sökande i tertialrapport 2. Nämnden tar ofta emot studerande som gör sin praktik, personer som arbetstränar och lönebidragsanställda. Förvaltningen kommer

uppskattningsvis att ha minst 4-6 exjobbare och 3-4 praktikanter under året. Miljöförvaltningen har i år tagit emot 10 sommarjobbare. Åtta ungdomar har fått tre veckors sommarjobb med att demonstrera Klimatvågen på bibliotek och på Kulturfestivalen under handledning av personal från förvaltningen. Två av ungdomarna arbetade inom centrala funktionerna ekonomi respektive kommunikation.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	0 st	0 st	2 st	2 st	1600 st	Tertial 2 2014
Kommentar Miljöförvaltningen ändrar sitt årsmål för att bidra till att staden uppnår sitt mål vad gäller praktikanter från Jobbtorg Stockholm.						

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

 Uppfylls helt

Kommentar

Under detta mål finns 13 av nämndens 22 mål. Av dessa bedöms samtliga utom ett uppfyllas dvs målet 1.3.2 beträffande kontroll av radon och radonhalter i flerbostadsfastigheter, skolor och förskolor där prognosen för två av tre indikatorerna understiger årets målvärde. Dessutom förväntas en försening beträffande åtagandet om miljöövervakning av vatten där en försening förväntas av planerad utvärdering av hittills utförd övervakning samt framtagande av reviderad plan för fortsatt övervakning pga resurser förts över till färdigställande av miljödatabasen.

Målet som avser den största verksamheten är 1.3.1 Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsynen, svarar för närmare hälften av nämndens verksamhet. De andra stora områdena som täcks in av mål är miljöövervakning med ett stort antal aktiviteter vilka visar god måluppfyllelse. Projekt och programverksamhet där mål finns t.ex. avseende växthusgaser, energibesparing, miljöbilar, kemikaliearbetet, vattenarbetet, arbetet mot buller mm. Också här finns en god måluppfyllelse.

Nedan redovisas obligatoriska nämndindikatorer och aktiviteter avseende MHN beslutade av Kf. Av indikatorerna avser en del miljöförvaltningens förhållanden, andra avser olika uppgifter om miljötillståndet i hela staden. Som framgår av aktiviteternas kommenterar förväntas samtliga bli utförda under året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck		0 %		0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2014
 Andel elbilar	16,67 %	16,67 %		16 %	9 %	2014
 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft		48,22 %		55 %	tas fram av nämnden/styrelse	2014
Kommentar Helårsprognosen uppgår till 53 % vilket något understiger årsmålet 55 %.						
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 2 2014
 Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	100 %	100 %		100 %	tas fram av nämnden/styrelse	Halvår 1 2014
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår				100 %	tas fram av nämnden/styrelse	2014
 Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft				7	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Antal dygn över 60 ug/m ³ har fram till den 31 juli varit: 27 st vid Hornsgatan, 4 st vid Folkungagatan, 14 st vid Sveavägen och 16 st vid Norrlandsgatan. Miljö kvalitetsnormen för dygn får överskridas 7 gånger per år. År 2014 har inletts med en mycket mild och relativt blåsigt vinter. Den milda vintern medför lägre utsläpp från t ex vägtrafiken och höga vindhastigheter har underlättat utvädring och spridning av vägtrafikens avgaser. Halterna kvävedioxid är alltså betydligt lägre jämfört med samma period år 2013. Trots den positiva inledningen på året har miljö kvalitetsnormen för dygnsmedelvärde under år 2014 att överträts.						
 Antal dygn över normvärdet för PM 10 i luft				35	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Antal dygn över 50 ug/m ³ har fram till den 31 juli år 2014 varit: 12 st vid Hornsgatan, 9 st vid Folkungagatan, 9 st vid Sveavägen och 2 st vid Norrlandsgatan. Miljö kvalitetsnormen för dygn får överskridas 35 gånger per år. År 2014 har inletts med en mycket mild och snöfattig vinter med ovanligt torra vägbanor. Detta har skapat goda förutsättningar för åtgärder i form av dammbindning och städning i ett tidigt skede under året, ca 1 månad tidigare än normalt. Trafikkontoret inledde redan under oktober år 2013 en ambitiös dammbindning på 34 gator med höga halter av PM10 i Stockholm. Dammbindning sänker dygnsmedelhalten med 20 – 40 %. Att vägbanorna varit torra har även medfört att det inte skapats någon stor depå av vägdamm på vägbanan utan kontinuerlig utvädring och spridning av slitagepartiklar orsakade av dubbdäck har skett. När det inte finns någon omfattande vägdammdepå som byggts upp under vintern får vi inte heller extremt höga halter under våren. Sannolikt får vi inga överskridanden av miljö kvalitetsnormen för PM10 i Stockholms innerstad under år 2014.						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Total fosforhalt i sjöar		100 %		83 %	83 %	2014
 Växthusgasutsläpp per stockholmare (ton/inv)		3,2 ton		3,1 ton	3,1 ton/inv	2014
Kommentar						
Siffervärdet för periodens utfall avser det år beräkningarna genomfördes. 2013 beräknades utsläppen för år 2011 med en prognos för år 2012. Utsläppsvärdet för år 2011 var 3,2 ton/inv. Anledningen till att beräkningsår och rapporteringsår skiljer sig åt är eftersläpning i statistik som ligger till grund för beräkningarna. Utsläppsvärdet för 2012 kommer att beräknas i slutet av år 2014 och rapporteras till MHN i början av 2015.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bistå exploateringsnämnden med att utveckla grönytefaktorn	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Arbete har initierats och pågår för att utveckla grönytefaktorn.			
 Bistå trafik- och renhållningsnämnden i att bygga ut laddinfrastrukturen för elbilar	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Arbete pågår i arbetsgrupp med representanter från miljöförvaltningen, trafikkontoret, fastighetskontoret, Stockholm parkering och bostadsbolagen.			
 Delta i stadens upphandling av cyklar och elcyklar	2014-01-01	2014-06-30	
 Implementera biogasstrategin	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Biogasstrategin är under 2013 inarbetad i stadens miljöbilsstrategi och handlingsplan för matinsamling. Miljöförvaltningen samarbetar löpande med alla aktörerna i branschen, ger underlag till Biogas-rundabordsmöten.			
 Implementera kemikalieplanen	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Kemikalieplanen antogs av KF i juni och nya kemikaliecentrum kommer att vara på plats efter sommaren 2014. Staden kan nu påbörja implementeringen av samtliga åtgärder enligt kemikalieplanen.			
 Implementera miljöbilsstrategin	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Förvaltningen arbetar för implementering av strategin genom ett antal aktiviteter.			
 Inrätta ett kemikaliecentrum	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
En samordnare har anställts och två nya specialister har rekryterats.			

Nämndmål:

1.3.1 Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsyn

 Uppfylls helt

Kommentar

Under detta mål redogörs för tillsynsarbetet och dess effekter. Dessutom tas tillsynen upp under målet 1.3.2 *Utföra tillsyn motsvarande avgiften*, 1.3.3 *Alla flerbostadshus, skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade mot radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft samt 2.3.1 Snabb och effektiv service*.

Under detta mål redogörs för tillsynens inriktning och iakttagelser vid tillsynen. Redogörelsen sker efter lagstiftning, ansvarig tillsynsavdelning och område/bransch.

7 Kap Miljöbalken, Skyddade områden, avdelningen Plan och miljö

Säkerställande av nya reservat: Förvaltningen har följt arbetet och överlämnat synpunkter på förslag till reservatsbeslut, gränser och skötselplaner för nya reservat i Älvsjö, Årsta och Årsta holmar samt Kyrkhamn. I maj beslutade exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden att skicka ut förslagen på remiss. Förvaltningen deltog i samrådsmöten under juni.

Förvaltningen har under perioden vid ett flertal tillfällen deltagit i möten med Förbifart Stockholms delprojekt som berör Sätra och Hansta naturreservat. Förvaltningen har också varit ute i fält tillsammans med TrV:s entreprenörer inför provborringar i Igelbäckens kulturresevat, Sätraskogens och Hansta naturreservat. Förvaltningen har också gjort fältbesök och lämnat synpunkter på de återställningsplaner som tagits fram för de etableringsytor som kommer att nyttjas under vägbygget.

Ett antal internremisser från SBK om åtgärder i reservaten har hanterats, bland annat gällande siktröjningar i Sätraskogens, Hansta och Grimsta naturreservat, en löptävling i Hansta, ny gångväg och ledningsdragnings i Igelbäckens kulturresevat, ledningsdragnings i Sätraskogen och installation av spolplatta för fritidsbåtar i Grimsta, målstolpar för australiensisk fotboll i Grimsta samt nytt utegym i Nackareservatet. Förvaltningen har också följt upp tidigare beslutade tillståndsärenden. Klagomål under perioden har främst rört åtgärder som staden själv utfört så som trygghetsröjningar i Sätraskogen och naturvårdande gallring i Igelbäckens kulturresevat, cykling i Nackareservatet, dålig skyltning och tillgänglighet till Grimsta och Flatens naturreservat. En olovlig bosättning i Hansta som pågått under en längre tid har åtgärdats. En annan olovlig bosättning i Kyrksjölötens naturreservat åtgärdades omgående efter insats av polisen. En olovlig bosättning i Flatens naturreservat pågår och stadsdelen har kontaktat polis och kronofogdemyndighet. Förvaltningen har träffat förvaltarna för alla reservat och samrått kring årets naturvårdande skötselinsatser.

9 Kap Miljöbalken, Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd,

Avdelningen Plan och Miljö

Vägtrafik

Det löpande arbetet i den stadsgemensamma bullerskyddsgruppen pågår enligt plan där huvudfokus är att bidra till miljömässigt bästa åtgärder enl åtgärdsprogrammet buller, som antogs av kommunfullmäktige i juni. Förvaltningen samordnar ett arbete som syftar till att bygga bullervallar av överskottsmassor. Uppföljning av bullerskärmen vid Nynäsvägen pågår genom enkäter, bullermätningar och beräkningar. Förvaltningen har hanterat en anmälan om blästring av Skansbron. Staden för en dialog med Landstingets trafikförvaltning om hanteringen av buller och vibrationer i såväl planering som tillsyn, bland annat utifrån trafikförvaltningens i maj fastställda riktlinjer för buller och vibrationer. Trafik- och renhållningsnämnden har förelagts utreda förbud mot genomfart för tung trafik på Hornsgatan i syfte att minska halten kvävedioxid.

Motorbanor

I Stockholm finns numera fyra motorbanor som nämnden har löpande årlig tillsyn över, två inomhus och två utomhus. Det finns också två mindre banor som nämnden tillsynar vid behov.

Den viktigaste miljöfrågan är buller och det berör främst utomhusbanorna Barkarby Motorstadion samt Hammarby Speedway. För inomhusbanorna är buller till omgivningen ingen stor fråga. För motorcrossverksamheten i Hansta naturreservat inriktas tillsynen särskilt mot skyddsåtgärder i motorklubbens egenkontroll för att minska störningar i det område där verksamheten bedrivs.

Järva MC (Barkarby Motorstadion) under perioden förelagts av nämnden att ta bort/omlokalisera upplag av massor mm. Inspektion är planerad under senare del av tertial 2.

Gällande Gokartbanor finns numera endast två inomhusbanor som drivs av samma ägare. Inspektion har skett utan avvikelser under perioden.

Spår

Förvaltningen har hanterat två anmälningar om ogräsbekämpning från Trafikverket och Landstingets trafikförvaltning. Trafikförvaltningen är i slutfasen med bullerskyddsåtgärder vid Nybodadepån och Vällingbydepån. Staden för en dialog med Landstingets trafikförvaltning om hanteringen av buller och vibrationer i såväl planering som tillsyn, bland annat utifrån trafikförvaltningens i maj fastställda riktlinjer för buller och vibrationer.

Flyg

Tidsgränsen för Swedavias villkor om att bullerisolera de mest bullerutsatta byggnaderna runt flygplatsen löpte ut den 1 juli. Förvaltningen granskar Swedavias slutredovisning av bullerisoleringsvillkoret och avser att ta upp inkomna tvister för beslut i miljö- och hälsoskyddsnämnden i oktober. Förvaltningen deltar i ett arbete tillsammans med LST, TrV och andra förvaltningar i staden om riksintresset Bromma flygplats.

Hamn

MHN har yttrat sig vid två tillfällen till MMD gällande Hamnens prøvotidsredovisning avseende buller från hamnverksamheten i Värtahamnen-Frihamnen. Nämnden har i huvudsak ställt sig positiv till Hamnens villkorsförslag för buller men konstaterar även att Hamnens redovisning behöver kompletteras med en närmare beskrivning av Hamnens möjligheter att begränsa bullret från de trafikerande rederierna genom avtal och/eller differentierade hamnavgifter. En sådan redovisning behövs för att MMD ska kunna fastställa slutliga bullerkrav som ska gälla för Hamnens verksamhet och som även kommer vara dimensionerande för den planerade bostadsutbyggnaden i NDS. Remiss från MMD har också inkommit avseende Hamnens prøvotidsredovisning gällande utsläpp av dagvatten från Värtahamnen-Frihamnen. Handläggning av remissen pågår för närvarande.

Miljöförvaltningen har haft återkommande dialog med Hamnen och genomfört tre platsbesök avseende utbyggnaden av Värtapiren. Kontroll och hantering av bullerstörningar från bygget, utsläpp av länshållningsvatten och påträffade markföroreningar är exempel på frågeställningar. Platsbesök har även genomförts i Containerterminalen i Frihamnen tillsammans med LST som utreder om terminalen ska klassas som "Farlig verksamhet" enligt lagen om skydd mot olyckor (2003:778). Förvaltningen har handlagt en anmälan om ändring av hamnverksamheten som avser anläggande av ett nytt kryssningsläge i norra Frihamnen. MHN:s beslut om försiktighetsmått har överklagats av Lidingö stad till Länsstyrelsen med motiveringen att anmälan behöver kompletteras med fler bullerutredningar. Förvaltningen har också handlagt en anmälan om avhjälpandeåtgärd av markföroreningar i Frihamnen

Exploateringsprojekt

Regelbundna tillsynsmöten hålls med TrV för avstämning av verkets egenkontroll som fortfarande är god. Möten hålls även med TrV resp. ExploK gällande framtagande av nya kontrollprogram för Förbifarten och Slussen. TrV och ExploK har lämnat in ca 70 ansökningar om arbete utanför ordinarie arbetstid där förvaltningen i ett antal fall framfört synpunkter på bl.a. bullermätningar. Två upplysningar och en anmälan om förorenad mark har handlagts. Nämnden har yttrat sig över två remisser från MMD gällande Trafikverkets kompletteringar av sina ansökningar om tillstånd för grundvattenbortledning och hamnverksamhet i samband med byggande och drift av Förbifarten. Nämnden yrkade bl.a. att villkor om kompensationsåtgärder ska fastställas för de berörda reservaten samt att störningar från den miljöfarliga verksamheten i första hand ska regleras i kontrollprogram och inte genom villkor. Fjorton inspektioner har genomförts av bostadsbyggen. Brister i egenkontrollen har konstaterats vid två av inspektionerna. Bristerna har åtgärdats helt eller delvis efter uppmaning.

Energianläggningar

Av ca 30 tillstånds- och anmälningspliktiga anläggningar lämnar 20-talet miljörapporter där granskning påbörjats. På fyra anläggningar bedriver nämnden tillsyn över rivningen av anläggningarna.

Inspektion och tillsynsmöten för byggandet av nya biobränslepannan, som utgör den åttonde produktionsenheten vid Värtaverket, har skett under året, där nämnden bl.a. hanterat klagomål på buller från bygget och från verket. Störningssituationen i området är komplicerad då såväl Norra Länken som byggandet av NDS och den nya Värtapiren kan generera påverkan på omgivningen.

Tillsynen avseende egenkontrollen och avvecklingen av oljekabelnätet (avser kablar som är isolerade med olja) fortsätter. Fortum Distribution har förelagts att undersöka en avvecklad kabelsträcka som tidigare angivits vara tömd. Skälet till detta är att en stor mängd olja påträffades vid undersökningsarbeten på Strandvägen, föranledda av planerad spårvägsbyggnad.

Energianvändning/pannrumstillsyn i fastigheter

Plan- och miljöavdelningen har under ett antal år arbetat med tillsyn över fastighetsägare. Urvalskriteriet har varit flerbostadshus som fortfarande haft kvar oljeeldning. Denna lista har gått igenom och all fastighetsägartillsyn bedrivs numera av förvaltningens hälsoskyddsavdelning. De ärenden som påbörjats av plan- och miljöavdelningen slutförs nu och då vissa fastighetsägare visat sig motvilliga att komma in med efterfrågade uppgifter har förvaltningen, i ett par fall, vitesförelagt om redovisning och efterfrågade uppgifter har då kommit in.

Avfallsanläggningar

Avfallsanläggningarna i Stockholm utgörs av skrotar, mellanlager av allt från farligt avfall till sopsand, behandling av elavfall och kylmöbler och sortering av papper, bygg- och rivningsavfall och annat avfall. Dagvattenhanteringen har blivit en viktig tillsynsfråga och den förbättras successivt hos flera av anläggningarna. Just dagvattenhantering och risk för påverkan på Bällstaån genererade, under 2013, mycket arbete på en anläggning som förbehandlar elavfall. En brand på en sorteringsanläggning i Snösätra - och det långvariga eftersläkningsarbetet - i början av juli genererade många klagomål från de närboende och många kontakter med företaget.

Färg-, kem och läkemedel

Tillstånds- och anmälningspliktiga större verksamheter som lämnar årliga rapporter har besöks när förvaltningen fått in dessa rapporter. Förvaltningen har, efter samråd med länsstyrelsen, som anmälningsärende hanterat Octapharmas tillkommande produktionslinje. Detta är en linje för tillverkning av läkemedel som inte innefattas av bolagets gällande tillstånd, dvs. en ny verksamhet inom bolaget. Den tillkommande verksamheten innebär inte ökad miljöpåverkan från bolaget.

Grafiker/fotolabb

Sammantaget finns drygt 20 lite större grafiska verksamheter kvar i Stockholm. De besöks vart annat år och under 2014 har hittills fem av dessa besökts. Besöken baseras på lämnade miljö-/årsrapporter som kommer in senast 31 mars. Kampanjen där användningen av ftalater i textilscreenfärger kontrolleras pågår. Resultatet av denna genomgång kommer att rapporteras till nämnden under året. Förvaltningen gör vidare en genomgång av samtliga mindre verksamheter som finns i tillsynsregistret. Dessa verksamheter besöks inte regelbundet, och betalar heller inte fast avgift, och förvaltningen konstaterar – så långt uppdatering skett - att många numera avvecklats, av cirka 200 registrerade verksamheter har omkring hälften tagits bort ur registret.

Verkstad och ytbehandlare, inkl U-verksamheter

Branschen omfattar cirka 300 – 700 företag varav de flesta är små verkstäder och ytbehandlare. Ambitionen är att besöka 80-100 små verksamheter årligen och hittills i år har

dryga 20-talet inspektioner genomförts.

Kemtvättar

Alla kemtvättarna lämnar årsrapport bl.a. över lösningsmedelsförlust och, inspektionerna genomförs som uppföljning av inlämnade årsrapporter och inspektion av en tredjedel av de rapporteringsskyldiga, årligen. Arton verksamheter har, som planerat, besökts under året. Ett klagomålsärende, avseende buller och lukt, från en mindre tvätt handläggs.

Bilvård/bensin

Den sammanställning som förvaltningen gjort över analyserna på det utgående avloppsvattnet visar på förbättringar jämfört med tidigare år. Den planerade tillsynen tar sitt avstamp i de resultat av avloppsvattenprovtagning som verksamheterna redovisar under våren. Huvuddelen av besöken genomförs därför under årets senare hälft. För buss- och tågdepåer, som också ingår i denna bransch, är förhållandena vad avser provtagning annorlunda och besöken kan spridas bättre under året, omkring 30 verksamheter har hittills besökts.

Kross, betong och asfalt

I branschen fanns i början av året tolv verksamheter som betalar årsavgift. Det handlar om permanenta krossar samt tillverkning av betong och asfalt. Huvuddelen av produktionen och därigenom också tillsynen sker under barmarksperioden. Ett klagomål på en kross i Årsta har återigen aktualiserats och förvaltningen har också fått propåer, från boende i Stockholms stad, att ingripa mot en kross i Huddinge. Ur miljösynpunkt är det bra att krossa och återanvända material på plats vid exploatering men detta innebär förstås ökad risk för omgivningsstörningar. Tillfälliga krossar i såväl Albano som Norra Djurgårdsstaden har därför orsakat klagomål.

Avloppsreningsverk

Tidigt under hösten 2013 beslutade SVAB att Bromma reningsverk ska läggas ned och att detta avlopp ska överföras till Henriksdal. Bolagets arbete med Stockholms Framtida AvloppsRening (SFAR) och de hittills genomförda samråden har genererat många skrivelser, till såväl politiker som förvaltningen, från de som kommer att beröras av tunneldrivningen. I början av året deltog förvaltningen, tillsammans med bl a länsstyrelsen, i ett samråd kring hur tillståndsansökan lämpligen ska utformas. Enligt SVAB:s plan ska tillståndsansökan lämnas in hösten 2014. De samrådsmöten som genomförts med berörda fastighetsägare längs ledningssträckan Bromma/Henriksdal har resulterat i en rad skrivelser och synpunkter. SVAB har, bl a utifrån detta, övervägt tidplanen för projektet och möjligen kommer vissa av ombyggnadsarbetena på Henriksdal att komma in som anmälningsärenden.

Livsmedelsindustri

Stockholm har 25-talet företag inom branschen som omfattas av återkommande tillsyn och därför betalar årlig tillsynsavgift. Till detta kommer mellan fem och tio företag som nu timdebiteras för tillsynen. Fyra till fem av dessa ska klassas in för årlig tillsynsavgift.

Oljehamn

Oljehamnen vid Loudden omfattar åtta företag och dessa lämnar miljörapporter och granskning av dessa har påbörjats. Verksamheterna har nya, tidsbegränsade, tillstånd där fått

sk utredningsvillkor vad avser släckvatten samt behov av erosionskydd för cisternerna. Yttrande över två av bolagens förslag vad avser släckvatten har lämnats.

Avdelningen Hälsoskydd

Olägenhetsärenden

Syftet med tillsynen över klagomål på boendes inomhusmiljö är att skyndsamt utreda och, om det bedöms erforderligt, se till att åtgärder vidtas så att olägenheter avlägsnas och förebyggs. Målet för 2014 är att sänka handläggningstiden från start till dess att en olägenhet är åtgärdad. Avdelningen besvarar frågor från allmänheten rörande miljö- och hälsoskydd, och tar 24 h om dygnet emot klagomål via telefon, mail, brev och e-tjänst. Direktservice har fram till den 6 augusti påbörjat 373 ärenden och av dessa kunde 88 avslutas p g a att de visade sig inte vara olägenheter eller att klaganden inte återkopplade inom utsatt tid. Resterande delen av inkomna ärenden har fördelats ut på avdelningen för vidare handläggning.

Skrivsemallar har klarspråksgranskats under perioden och ska under hösten godkännas av ALG innan de läggs in i ECOS. Tydligare skrivelser leder förhoppningsvis till ökad förståelse av vad vi efterfrågar och att vi får bättre svar från både klagande och verksamhetsutövare

Mediantiden för ett klagomålsärende att utredas år 2011 var 188 kalenderdagar. Motsvarande siffra år 2013 sjönk till 124 dagar. För de ärenden som hittills avslutats under 2014 är mediantiden 179 kalenderdagar. Flera långdragna ärenden har kunnat avslutas och det avspeglas också i statistiken. Målet är att ärendetiden ska minska.

Service till allmänheten via Direktservice/Kontaktcenter

Syftet med Direktservice (DS) är att effektivisera hanteringen av inkommande frågor från allmänheten och verksamheter samt ta emot klagomål rörande människors boendemiljö. Under 2014 ska kvalitetsmål för DS tas fram samt förnyat avtal mellan Serviceförvaltningens Kontaktcenter och Miljöförvaltningens Hälsoskyddsavdelning.

Samtliga inkomna klagomålsärenden har fått återkoppling från förvaltningen inom en vecka.

Antal inkomna samtal, frågor via e-tjänst, antal klagomålsärenden och antal ärenden som fördelas ut på avdelningen för vidare handläggning.

Inkomna samtal via KC (st)	Inkomna frågor via e- tjänst (st)	Uppstartade klagomålsärenden (st)	Utdelade klagomålsärenden till avdelningen (st)
3 380	1 760	373	222

Fler samtal än tidigare har vidarekopplats till DS. Nuvarande nivå är 40% medan målsättningen ligger på 25%. Anledningen till denna relativt stora höjning kan enligt KC bero på flera saker. En orsak kan vara att antalet samtal till andra avdelningar har minskat och att det då är relativt högre andel som berör just hälsoskydds arbetsområden, och som då vidarekopplas till DS. En annan kan bero på att allt fler samtal om olägenhet än nödvändigt

vidarekopplade. Enligt KC skulle man genom utökad utbildning kunna avstyra en del av dessa samtal. Felkopplade samtal loggas i DS och återrapporteras till KC månadsvis.

KC har nyligen infört ett nytt ärendesystem, CRM, vilket möjliggör säkrare och tydligare statistikuppgifter. Med det nya sättet redovisas vilken typ av ärenden (ämnes-/arbetsområden t.ex. olägenheter och värmepumpar) som vidarekopplas till förvaltningen. Viktigt att notera är att medborgare ringer till KC, även om annat än hälsoskyddsfrågor. Enligt KC utgör 20% av samtalen sådant som överhuvudtaget inte rör miljöförvaltningen, 7% rör livsmedelskontrollen, 7% rör plan och miljö. Således kan endast 64% av samtalen hänföras till Hälsoskydd. Som ett led i det ständiga förbättringsarbetet, och för att öka andelen ärenden som kan hanteras i KC kommer deras handläggare få behörighet till ECOS. KC ska då kunna svara på enklare frågor av karaktären vem är min handläggare, har mina handlingar kommit in osv. utbildning är planerad till mitten av september. Planen är att KC får tittbehörighet fr om oktober.

Förskola/skola

Tillsynens mål är att successivt förbättra inomhusmiljön i stadens skolor och förskolor och därmed se till att eleverna/barnen inte utsätts för hälsorisker och inte hindras i sin utveckling och i sitt lärande. Erfarenheten är att skolor och förskolor innan förvaltningens tillsynsbesök har liten eller ingen kunskap om att de ansvarar för att regelbundet kontrollera och säkerställa att lokalerna är lämpliga ur hälsosynpunkt. Detta trots att förvaltningen, sedan den riktade tillsynen startade 2006, inspekterat alla stadens förskolor och skolor en gång. Orsakerna till detta kan vara flera och är än så länge spekulationer. Det kan vara otydlig ansvarsfördelning inom verksamheten, personalomsättning och att verksamheter läggs ner och nya startar med helt ny personal. För förvaltningens del är det viktigt att vara tydlig med vad som förväntas av verksamheterna i form av korrigerande åtgärder och att driva åtgärdsärenden till avslut. Verksamheterna förlitar sig i många fall på att fastighetsägaren tillhandahåller hälsomässigt bra lokaler som är ändamålsenliga för verksamheten. Många saknar kunskap om ventilationen räcker till för det antal personer som vistas i lokalen eller om ljudnivån från ventilationen är för hög och kan utgöra en hälsorisk. Planerad tillsyn

Under 2014 ligger fokus för den löpande tillsynen på kontroll av ventilation, buller från ventilation, samt hygien och städning eftersom tidigare års tillsyn visat att där finns de största bristerna. Vid inspektion sker även kontroll av anmärkningar som erhållits vid föregående besök.

Under årets första sju månader har 138 inspektioner utförts, varav 132 på förskolor, främst i stadsdelarna Hägersten-Liljeholmen och Östermalm. Hälften av de inspekterade verksamheterna, 68 st., har fått en eller flera anmärkningar. Totalt har 78 brister konstaterats som kräver uppföljning, främst ventilationsbuller (81%) och otillräcklig ventilation (18%).

Ett projekt rörande solskydd på förskolegårdar har genomförts under april-juni. Antalet fall i hudcancer ökar och många rapporter visar att en individ som bränner sig som barn har högre risk att drabbas av hudcancer som vuxen. Syftet med projektet är att få en bild av hur utemiljön på förskolorna i Stockholm stad ser ut med avseende på möjlighet till solskydd. Oanmälda besök gjordes på 162 förskolor, och sammanlagt inspekterades 156 förskolegårdar i stadsdelarna Rinkeby-Kista, Skarpnäck och Skärholmen.

Vid inspektion kontrollerades om gården hade naturlig skuggning från träd eller annan

vegetation, skugga från fasta konstruktioner eller annan möjlighet till skugga. Fokus låg på matplatser, sandlådor och gungställningar.

Personalen fick svara på frågor om hur verksamheterna jobbade med solskydd och vilken information som gavs till föräldrarna gällande solskydd till barnen. Resultaten håller på att sammanställas.

Anmälningssärenden

Fram till sista juli hade 36 anmälningar av skol- eller förskoleverksamheter inkommit, 20 av dessa är privata verksamheter. Totalt har 30 inspektioner genomförts.

Den ökade efterfrågan på förskole- och skolplatser gör att verksamheter etableras på platser som från början inte var tänkta för sådan verksamhet såsom industriområden, trafiknära områden och i andra lokaler t.ex. kontor och bostäder. Det är viktigt att i ett tidigt skede göra en bedömning av om en lokals utformning och lokalisering är anpassad och lämplig till planerad verksamhet.

En samarbetsgrupp mellan MF, UF, SBK har startats under 2013 och kommer att fortsätta under 2014. Syftet är att arbeta för att stadens olika förvaltningar arbetar som en gemensam enhet gentemot verksamhetsutövarna. Vi ska jämföra varandras möjligheter och begränsningar, samt öppna tydliga informationskanaler mellan handläggare och chefer.

Radon i förskolor/skolor

Av totalt 1047 förskolor och 366 grund- och gymnasieskolor, både privata och kommunala, är ca 1 000 (65 %) kontrollerade med avseende på radon. Återstående verksamheter har uppmanats att inkomma med radonmätvärden och målet är att de efter mätsäsongen vintern 2014/2015 ska ha mätt radon. Verksamheter med för höga radonvärden, behöver fram till 2016 för att kunna åtgärda och mäta om för att se att åtgärderna haft effekt.

Bostadsfastigheter

Syftet med tillsynen är att fastighetsägaren ska ha en god egenkontroll avseende inomhusmiljön, vilket förebygger olägenheter för människors hälsa men även för miljön. Målet för 2014 är att kontrollera fastighetsägares rutiner avseende att de ska ha goda rutiner för att bibehålla en god inomhusmiljö. Totalt ska hälsoskyddsavdelningen utföra ca 440 inspektioner.

Fram till sista juli har 342 tillsynsärenden startats. 162 inspektioner har utförts varav 57 fått anmärkningar som kräver uppföljning. Flertalet anmärkningar avser varmvattentemperatur (risk för legionellatillväxt). Därefter finns ett antal anmärkningar på att radonmätningar inte utförts och brister i ventilationen.

Service till allmänheten via Direktservice och Kontaktcenter

Radon

Av totalt 11 100 flerbostadsfastigheter är 5 609 fastigheter (51 %) färdigkontrollerade och godkända med samtliga rapporterade radonvärden under riktvärdet (200 Bq/m³). För att öka takten av mätningar och ge fastighetsägaren större frihet att påverka handläggningstiden, skickades under hösten 2013 en uppmaning till ca 1 500 fastighetsägare i Söderort, Södermalm och Yttre Västerort om att mäta radon i sina flerbostadshus. Av dessa har hittills 369 fastighetsägare inkommit med handlingar. Under våren skickades en påminnelse om att

inkomma med mätresultat ut.

Bassängbad

Bassängbadstillsynen består av övervakning av badvattenkvaliteten och inspektioner. Ett ökat fokus har lagts på kontroll av hygien- och städrutiner. Fram till sista juli har 8 inspektioner på bassängbad genomförts, varav en avsåg en ny anläggning. Samtliga badanläggningar som inspekterats har haft brister i egenkontrollen.

När det gäller tillsynen av badvattenkvalitet har flera frågor uppmärksammats under året:

- att analysrapporterna är fullständiga, dvs förutom heterotrofa bakterier och *Pseudomonas* ska verksamhetsutövarna varje månad provta turbiditet och COD (alt TOC), samt alltid meddela miljöförvaltningen de egna värdena på pH, klor och temperatur
- att trihalometaner (THM) ska provtas vid större bassänganläggningar
- att rutinerna för åtgärd och omprov samt rapportering till förvaltningen förbättras
- att anläggningarna säkrar sina rutiner för att förebygga legionellarisker

Under de första två kvartalen har 24 av 77 badanläggningar, dvs. 31 %, haft överskridanden av bakterier och/ eller allvarigare överskridanden av kemisk parameter. Fyra anläggningar har haft förekomst av *Pseudomonas aeruginosa*, en bakterie som inte får förekomma i badvattnet.

Legionella har under 2014 påvisats på flera av idrottsförvaltningens anläggningar (Forsgrenska, Tensta, Vällingbyhallen, Västertorp, Bredängsbadet). Ett tillsynsprojekt angående förebyggande egenkontroll gällande legionella har påbörjats och kommer att genomföras under hösten 2014 vid varmbassänger inomhus. Projektet sker i samverkan med Folkhälsomyndigheten. Miljöförvaltningen bistod vid Bassängnätverkets (BNV) vårkonferens den 26 mars 2014 och är medarrangör till BNV's höstkonferens i oktober 2014.

Legionella har under 2014 påvisats på **tre** av idrottsförvaltningens anläggningar. Ett tillsynsprojekt angående förebyggande egenkontroll har påbörjats och kommer att genomföras under hösten 2014 på samtliga anläggningar med en eller flera varmvattenbassänger inomhus. Projektet utförs i samverkan med Folkhälsomyndigheten och analyser kommer att utföras gällande Legionella, *Pseudomonas aeruginosa* och heterotrofa bakterier

Plaskdammar

Plaskdammarna hålls i drift olika länge i stadsdelarna, men är väderförhållandena bra brukar de hållas igång fram t o m första veckan i september.

Under juni månad har 10 plaskdammar inspekterats tillsammans med förvaltare från stadsdelarna och i vissa fall driftsentreprenörer. Vid dessa plaskdammar har för samtliga noterats brister vilka kommunicerats stadsdelsförvaltningarna i inspektionsrapporter. Vid inspektionerna har miljöförvaltningen även utfört stickprovskontroller på badvattenkvaliteten.

Vid granskning av inkomna analysvar juni-juli har det framkommit att analysrapporter endast inkommit för 18 av de 54 plaskdammar som är i drift under sommaren. Samtliga berörda stadsdelar och laboratoriet har kontaktats med begäran om kopior på samtliga analysvar. På grund av detta är det inte möjligt att följa upp indikatorn för plaskdammar till

tertialrapport 2.

Under sommaren 2013 hade plaskdammarna i Västerort stora problem med vattenkvaliteten. Det visade sig finnas brister i driften och ett flertal av dammarna saknade fungerande klorering. Under 2014 har förbättringar i såväl egenkontroll som förebyggande arbete skett. Ärendet är nu avslutat. Sedan förvaltningen för ett par år sedan förelade samtliga stadsdelar att vidta åtgärder för driften av sina plaskdammar har dammarnas status, trots ovan nämnda avvikelser, blivit avsevärt bättre.

Hygienverksamheter

Fram till 31 juli har 20 anmälningar om nya verksamheter inkommit, varav 8 gällande fotvård, 8 tatuering (inkl 1 piercing) och 4 akupunktur. Fem av 14 granskade verksamheter har krävt uppföljning. Fyra verksamheter saknade fungerande rutiner för att förhindra smittspridning vid instrumentrengöring och/eller runt arbetsplatsen.

Strandbad

Badsäsongen pågår för fullt och hittills har Mälarhöjdsbadet, Årstabadet och Kanaanbadet haft varsitt strandbadsprov som visat otjänlig resultat. Troligen berodde detta på att kraftiga regn fallit och tagit med sig föroreningar ut i vattnet. Långsjöns strandbad har visat på algblooming och allmänheten informeras genom skyltning på plats om avrådan från bad.

Värmepumpar

Marknaden för värmepumpar för enskilda fastigheter bedöms osäker då försäljningen av värmepumpar för villor minskar. Vissa områden tycks vara mättade på bergvärme. En viss ökning kan komma att ske i områden som idag har fjärrvärme och gas, beroende av prisbildningen. Hittills har ansökningar för 57 stora och 241 små anläggningar lämnats in. Det är färre små anläggningar men fler stora, som det sökts tillstånd för i år i jämförelse med samma period förra året.

Avdelningen presenterade, i juni, under EU Sustainable Energy Week och workshopen *Best Practices for Shallow Geothermal Energy Systems* hur nyttjandet av bergvärmepumpar ser ut i Stockholm och hur vi som myndighet med fokus på e-tjänsten hanterar tillståndsansökningarna. Stockholm och Sverige ses av övriga Europa som ett föregångsland när det gäller nyttjande av bergvärme.

Vård- och omsorgsboenden

Efter årets tillsyn kommer samtliga vårdboenden i kommunen vara inspekterade. Arbetet kommer utföras under hösten.

Restauranger och evenemang samt alkoremisser

Syftet med tillsynsområdet restaurang- och evenemang är att förebygga och avlägsna störningskällor kopplade till buller. Målet med tillsynen för 2014 är att utföra 10 inspektioner på restauranger under sommarhalvåret och samverka med polisens tillståndsmyndighet. Avdelningen har yttrat sig över två tillstånd för offentliga tillställningar gällande dans och högtalarutrop från moské. Vidare har två remisser från polisen besvarats avseende evenemang på Gärdet. Klagomålshanteringen har ökat under sommaren avseende evenemang, bl a Open Street på Götgatan, Summerburst, evenemang i Rålambhovsparken, Långholmen mfl.

Informationsblad har skickats till restauranger på Kungsholmen angående musik på uteservering och vad verksamheterna ska tänka på så att närboende inte blir störda.

Syftet med yttrande över alkoholremisser är att förebygga olägenheter för de boende intill matställen/kaféer e.t.c. som söker utökade utskänkningstillstånd efter kl.22:00. Målet är att besvara samtliga inkomna remisser skyndsamt.

Rutiner för yttranden har enligt överenskommelse med Tillståndsenheten, delvis omarbetats. Miljöförvaltningen önskar inte längre per automatik ta del av luftljudsisoleringsprotokoll för "lugna verksamheter" dvs. verksamheter utan pub och musik och som samtidigt har lägenheter i anslutning till verksamheten. Ett remissyttrande till nämnden har lämnats gällande Socialnämndens förslag till riktlinjer för serveringstillstånd. De nya rutinerna innebär en minskning med 20-25% av inkomna remisser. Eventuella utstående resurser flyttas till olägenhets- och fastighetsägartillsynen. I övrigt handläggs remisserna enligt rutin. Fram till siste juli har 292 remisser inkommit före besvarande.

Höga ljudnivåer

Syftet med tillsynsområdet är att avlägsna och förebygga olägenheter kopplade till buller. Målet för 2014 är att undersöka nattklubbar och biografier. Tre pågående klagomål drivs gällande för höga ljudnivåer på nattklubbar/barer, där två är inkommande klagomål från besökare. Tre höga ljudnivåmätningar utförts, utredning pågår.

Djurtillstånd

Det har inkommit 5 ansökningar om att hålla höns och en om att hålla orm.

Enskilda avlopp

Handläggning fortgår i 83 av de ärenden som startades vid avloppsinventeringen 2013 och 12 ärenden har avslutas. 6 ansökningar om tillstånd för torr toalettlösning och 9 ansökningar om tillstånd för avloppsanordning till vilken vattentoalett är ansluten, har inkommit.

10 Kap Miljöbalken, Förorenade områden

Avdelningen Plan och Miljö

PCB

Eftersom PCB-förordningen anger 30 juni som slutdatum för att avlägsna PCB-haltiga fogmassor i ett stort antal fastigheter har förvaltningen, i tre omgångar, påmint aktuella fastighetsägare. Som en följd av detta har antalet saneringsanmälningar, i likhet med dispensansökningar, ökat. Det totala antalet PCB-ärenden under året hittills är 194 stycken. 74 saneringsanmälningar har hanterats och antalet dispensärenden uppgår till 51 stycken. De huvudsakliga skälen till att dispens söks, och beviljas, är förestående ombyggnader och pågående planarbeten. I ett antal fall har förvaltningen också medgivit dispens med hänvisning till osäkerheter i tidigare inventeringar. I mindre än 10-talet fall bedöms nu förelägganden/åtalsanmälan kunna bli aktuellt.

Kvicksilver

Branschen utgörs av krematorier, laboratorieverksamheter samt tandläkare. När det gäller tandvården är ambitionsnivån att 80-100 verksamheter ska besökas varje år. 10-talet

tandläkare har inspekterats hittills i år. Förvaltningen har meddelat 30-talet tandläkare, i Vasastan/Norrmalm att sanering nu måste ske. Som en följd av denna uppmaning har hittills 19 anmälningar om sanering kommit in. Den riktade kampanjen innebär att ambitionsnivån vad gäller antalet verksamheter som ska besökas sänks och hittills i år har ca 30 tillsynsbesök genomförts.

Mark

Antalet ärenden styrs av utifrån kommande initiativ. Några större projekt som fortgår är Norra Djurgårdsstaden (NDS) där undersökningar och sanering av marken pågår och i Södra Värtan (del av NDS) där en sanering av ett bergrum genomförs. I Vinterviken har provtagningen avslutats och staden, genom exploateringskontoret, har åtagits sig huvudmannskapet i det fortsatta arbetet med avhjälpandeåtgärder. Vid den blivande bullervallen i Kista pågår mottagning av massor vilket syftar till att minska både behovet av jungfruliga massor och behovet av långa transporter. Ett inledande möte med stadens förvaltningar och bolag avseende framtida hantering av/krav på schaktmassor har hållits.

14 Kap Miljöbalken, Kemiska produkter

Avdelningen Plan och Miljö

Kemikalietillsyn

Tillsynen bedrivs i projektform, inte minst inom ramen för storstadssamarbetet som utöver Göteborg och Malmö nu även omfattar Helsingborg. Tillsynsprojekten rapporteras löpande till nämnden. Aktuellt under våren är deltagande i Kemikalieinspektionens projekt avseende lågprissmycken. Motståndet hos butiksägarna har varit/är stort och hittills har arbetet också pekats på en mindre väl fungerande uppdelning av tillsynsansvar mellan KemI och kommunerna. Under året har tillsynsprojekt gentemot lågprisbutiker, PVC-varor samt ett examensarbete avseende klottersanering redovisats för nämnden.

Avdelningen Hälsoskydd

Köldmedier

Ungefär 1544, motsvarande 84 %, av de 1830 inlämnade köldmedierrapporterna har inkommit i tid varav 281, 18 %, har inkommit via e-tjänsten. Arbetet med att handlägga miljö sanktionsavgiftsärenden för de för sent inkomna rapporterna har påbörjats. Hittills har 50 nya anläggningar tillkommit och 31 skrotats.

Kosmetiska produkter

Tillsammans med avdelningen plan- och miljö har smykestillsyn utförts i butiker som säljer smycken, importerade eller svensktillverkade. På grund av svårigheter i urvalet av butiker utförde hälsoskyddsavdelningen endast en inspektion.

6 inspektioner har utförts bland återförsäljare av kosmetiska produkter. En av återförsäljarna har sedan förvaltningens inspektion frivilligt tagit bort en produkt som innehöll det miljöskadliga ämnet triclosan ur sitt sortiment.

Cisterner

Genom att tillse att cisternägaren utför regelbunden kontroll eller vid avlägsnande utför detta på rätt sätt, kan läckage till mark och dess omgivning förebyggas. Målet för 2014 är att utföra kontroll på motsvarande ca 190 cisterner. Fram till sista juli har 67 anmälningar om att cistern tagits ur bruk inkommit och registrerats. Under perioden har det fattats 23 beslut om miljöstraffavgift.

15 Kap Miljöbalken, Avfall

Avdelningen Plan och Miljö

Bygg- och rivningsavfall

Tillsynen pågår kontinuerligt och ett mer organiserat samarbete med stadsbyggnadskontoret, där nämnden bl a fått tillgång till SBN:s diarium har förbättrat möjligheten att hitta lämpliga tillsynsobjekt. Dryga 30-talet rivningsärenden har påbörjats under året.

Övriga tillsynsprojekt

Tillsyn över avfallstransportörer har sammanfattats i en rapport till nämnden. Ett pågående examensarbete kommer att fördjupa sig i den eventuella inverkan som Lunda industriområde har på Bällstaån, i anslutning till detta kommer verksamheternas avfallshantering (utomhus) att granskas.

Avdelningen Hälsoskydd

Avfall

Syftet med tillsynen är att förebygga olägenhet för människors hälsa och miljön. Genom avdelningens tillsyn ska verksamhetutövarna visa på en god egenkontroll, hushålla med råvaror och återvinna avfall. Målet för 2014 är att genom informationssatsningar öka medvetandegraden och återvinning av avfall. Genom tillsynsarbetet tillser vi att producentansvaret, matavfallsutsortering och hämtning samt hantering av avfallet, sker på ett miljörätt sätt.

Den riktade tillsynen för året består av två projekt. Det ena innebär att avdelningen kontrollerar verksamheter som misstänks lämna hushållsavfall till annan part än kommunen. Hittills har 20 ärenden startats och sex inspektioner genomförts. Två beslut har fattats varav ett har överklagats. Besluten innebär att verksamheterna ska sortera ut fler förpackningar och lämna uppkommet hushållsavfall till kommunen.

Det andra projektet går ut på att få 40 verksamheter att sortera ut matavfall för vidare separat hantering. Projektet sjösätts efter sommaren. Ett nytt inslag för året i detta projekt är att diskutera avfallsförebyggande åtgärder med verksamheterna.

Vidare planeras besök i 20 grundskoleklasser på åtta skolor i höst. Eleverna ska under en lektion informeras om källsortering och avfallsminimering. Klasserna är bokade och nu pågår arbetet med att förbereda lektionsinnehållet.

De utifrån inkommande och lagstadgade uppdragen har hittills inneburit att vi hanterat 10 anmälningar om kompostering, en ansökan om dispens och 16 pågående olägenhetsärenden

rörande avfall.

Återvinningsstationer

Syftet med tillsynen är att förebygga olägenhet från insamling av avfallet som töms i återvinningsstationer. Upplevda störningar är främst buller och nedskräpning. Målet för 2014 är att fortsätta bedriva tillsyn riktad till FTI, där deras egenkontroll granskas genom kontroll av rutiner och inspektion av utvalda stationer samt uppföljande möten med FTI.

Under andra kvartalet kontrollerades 40 återvinningsstationer spridda i staden, sju dagar i rad. Sammanlagt utfördes 280 tillsynsbesök på 40 återvinningsstationer. Syftet med kontrollerna var att granska FTIs uppföljningssystem avseende tömnings- och städintervaller. Urvalet bygger på FTI:s klagomålsstatistik, erfarenheter från tidigare års tillsyn och geografisk spridning. Huvudproblemet var dumpning av grovsopor. I många fall dumpas nytt avfall direkt efter stationen har städats. Förvaltningen handlägger just nu sju klagomålsärenden. Klagomålen avser både buller och nedskräpning.

Fyra nyutvecklade, ljudisolerade glasbehållare har ställts ut på Rörstrandsgatan, Värtavägen, Tomtebogatan och Nybrogatan. Dessa är tystare än de tidigare och genererar bullernivåer under riktvärdet, men enligt de klagande kvarstår bullerstörningarna från dessa ÅVSer .

Båtklubbar

Syftet med tillsynen är att tillse att båtklubbarna har en god egenkontroll för verksamheten för att förhindra olägenhet för människors hälsa och miljön. Genom att minska skadliga utsläpp till bland annat östra Mälaren och dess stränder ska miljönytta uppnås. Målet för 2014 är att inspektera 10 båtklubbar.

Under andra kvartalet inspekterades fem verksamheter. Dessa båtklubbar fick alla anmärkningar avseende framförallt bristande rutiner kring hantering av båtottenfärg och båtunderhåll.

Strålskyddslagen

Solarier

En nyanmäld solarieverksamhet har inspekterats och denna hade bra egenkontroll och godkända rör i samtliga solarier.

Smittskyddslagen

Legionella

Syftet med tillsynen är att förebygga och utreda orsaker till legionellsmitta. Målet för 2014 är att utreda samtliga till förvaltningen inkomna rapporteringar av legionellafall. Vidare ska avdelningen ägna extra uppmärksamhet åt fastighetsägares förebyggande arbete avseende legionellaspridning. Ett arbete startades 2013 där avdelningen avser bygga ett register över öppna kyltorn i staden för att möjliggöra framtida spårning av legionellautbrott.

Fram till augusti har inga legionellafall rapporterats. Inom delprojektet i fastighetsägartillsynen har legionella i vattensystemet hos en fastighetsägare konstaterats, åtgärder pågår. En konsult inom området har bjudits in för att hålla vidareutbildning för de som jobbar med fastighetsägartillsyn.

Ytterligare fem kyltorn har identifierats för vidare utredning under hösten. Legionella har hittats i ett kyltorn.

Lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Saneringsintyg för fartyg

8 saneringsintyg utan anmärkningar har utfärdats hittills i år. Arbeta med att ta fram beredskapsplan för eventuell incident i hamnen pågår tillsammans med Hamnen, Smittskyddsensheten och säkerhetsansvarig på SLK.

Tobakslagen

Syftet med tillsynen är att säkerställa att kraven på rökfria miljöer i offentliga lokaler dit allmänheten har tillträde följs och att förebygga olägenheter för människors hälsa enligt miljöbalken avseende rök från tobak i dessa lokaler. Målet för 2014 är att inspektera uteserveringar där mer än 50 % av uteplatsen är inbyggd samt att följa upp de klagomål och tips som inkommer gällande lokaler där rökning trots lagstiftningen sker.

Fram till början av augusti finns 17 pågående tobaksärenden. Det är i huvudsak restauranger med uteserveringar som bedöms vara alltför inbyggda för att bedömas som utomhusyta, och där rökning tillåts. Inga inspektioner har utförts under 2014, men uppföljande inspektioner på objekten planeras och ytterligare objekt kommer att läggas till. Det pågår diskussioner om hur e-cigarett och vattenpipor ska hanteras. Några tydliga bestämmelser finns ännu inte.

Kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Utföra riskbaserad kontroll för att tillse att företagen tar ansvar för säkra livsmedel. Kontrollen ska utföras så att MHN uppfattas som trovärdig

Livsmedelskontroller ska i huvudsak utföras med hänsyn till den risk som livsmedelshandlingen medför. I risken inkluderas märkning av och information om innehåll i ett livsmedel. I den reguljära kontrollen sätts störst fokus på mikrobiologiska risker i samband med hantering av livsmedel.

Under perioden januari-augusti har drygt 30 sanktionsbeslut utfärdats vilket är lägre än tidigare år under samma period. Den absolut vanligaste orsaken är bristfällig i nedkylning av livsmedel, otillräcklig rengöring eller undermålig personlig hygien bland kökspersonal. Endast 7 % av årets utförda kontrollbesök har hittills lett till omdömet "underkänd". Företagens förmåga att följa lagstiftningen bedöms ha ökat de senaste åren och regelverket är mer känt och inarbetat. Efterlevnaden är överlag bättre bland företagarna.

Planlagd riktad kontroll i projektform

Viss del av den planerade kontrollen genomförs i projektform. Sådan projektbaserad kontroll ger ett systematiskt arbetssätt som präglas av tydliga målsättningar, fokus genom avgränsningar och möjligheten att djuploda inom vissa kontrollområden. Väl genomförda projekt ger en utmärkt möjlighet till analys av en bransch eller efterlevnaden inom ett visst område. Därmed skapas också underlag för planering av kommande projekt och effekten av det utförda arbetet blir tydligare. Projekten genomförs ofta i samarbete med andra kommunala eller centrala myndigheter för bästa möjliga effekt och likvärdighet i tillsynen.

Under 2014 genomförs projekt som utreder och stävjar "matfusk", granskar internhandeln med livsmedel, utvecklar dricksvattenkontrollen samt kontrollerar närings- och hälsopåståenden om livsmedel. Projekten är nedbrutna på mindre aktiviteter. Ett antal aktiviteter med fokus på eventuellt matfusk har genomförts;

- En länsövergripande provtagningskampanj av kebabkött har koordinerats och genomförts. Närmare 90 prover på kebabkött har tagits runt om i Stockholms län och skickats på djurartsanalys. Majoriteten av produkterna visade sig innehålla vad som utlovades, i regel rent nöt- eller kycklingkött. I enstaka produkter har emellertid spår av andra djurslag noterats och ett fall av odeklarerade köttslag har påträffats. Den produkten visade sig innehålla upp till 30% fårkött trots att den marknadsfördes som nötkött. Spår av hästkött har också påträffats i enstaka fall.
- Nötkött på restaurang har granskats särskilt i en nationellt samordnad insats där närmare 30 kommuner deltagit och 240 restauranger har kontrollerats. I 8% av dessa kontroller konstaterades att den angivna styckningsdetaljen, exempelvis oxfilé eller ryggbiff, inte fanns att tillgå i restaurangen. I 4% av fallen saknades information om köttets ursprung.

Sammanfattningsvis tyder dessa resultat på att fusk med livsmedel förekommer om än i liten utsträckning.

Årets riksprojekt som koordineras av Livsmedelsverket rör närings- och hälsopåståenden med särskilt fokus på funktionella hälsopåståenden, ospecifika påståenden samt medicinska påståenden. 80 kommuner deltar i arbetet och särskilt webbforum finns för informationsutbyte. Under senare år har detta område växt kraftig och många nya rättsakter har trätt i kraft. Projektet riktar sig mot vanligt förekommande livsmedel såsom mjölk- eller bageriprodukter och är menat att fungera som ett kompetenshöjande och likriktande projekt primärt. Närmare 50 produkter har granskats av Livsmedelskontrollen inom ramen för projektet och många brister har noterats, dock av enklare allvarlighetsgrad då de inte rör livsmedelssäkerheten utan redligheten. Detta talar för hur komplex och hur svårtolkat många företagare tycker att regelverket är. I de flesta fallen har konstaterade brister åtgärdats på frivillig basis av företagen.

Övriga projekt och aktiviteter pågår och resultat från dessa saknas ännu.

Nämndmål:

1.3.2 Utföra tillsyn motsvarande avgiften.

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämndmålet bedöms komma att uppfyllas och målet följs upp i verksamhetsberättelsen. Inom Livsmedelskontrollen har 1.284.000 kr i intäkter från 2013 överförts till detta verksamhetsår. Detta motsvarar ca 1100 kontrolltimmar som ej utfördes tidigare år pga personalbrist. Under perioden januari till augusti har drygt 700 av dessa 1100 timmar utförts.

Nämndmål:

1.3.3 Alla flerbostadsfastigheter, skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft.

 Uppfylls delvis

Kommentar

5 609 fastigheter av 11 100, är nu mätta och ligger under riktvärdet 200 Bq/m³. Den relativa siffran påverkas av byggnadstakten i staden och kan mellan åren till synes se ut att sjunka trots att fler fastighetsägare rapporterar in radonvärden till förvaltningen.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	6.2.1 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft i %.	51	48	53	55		2014
	6.2.2. Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft.	75	75	75	75		2014
	6.2.3. Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.	65	75	65	80		2014

Nämndmål:

1.3.4 Genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötillståndet som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete

 Uppfylls helt

Kommentar

Samordna och långsiktig planera miljöförvaltningens miljöövervakning

Den årliga planen ska revideras som underlag inför VP 2015. Preliminär långsiktig miljöövervakningsplan har förberetts.

Miljöövervakning inom biologisk mångfald

Arbetet med att ta fram och förankra ett nytt program för övervakning av biologisk mångfald

fortsätter. Kartor med ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) har tillgängliggjorts digitalt både internt och externt genom publicering på Miljöbarometern och som wms-filer. Förberedelser för återplantering av större vattensalamander i Kyrksjölötens natura 2000-område pågår liksom en fördjupad förändringsanalys av biotoper. Arbetet med återinplantering av de större vattensalamandrarerna sker i samarbete med Bromma sdf. Arbetet innebär att förutsättningarna optimeras för att återetablera större vattensalamander i Kyrksjölötens och Judarskogens naturreservat. De tillskjutna medlen från central medelsreserv nr 2 om 0,3 mnkr används till att täcka konsult- och entreprenörskostnader för skötselansvisningar och konkreta skötselinsatser för Kyrksjödammen, information till allmänheten samt analys av lämpliga lägen för, och om möjligt anläggning av, nya groddammar i båda reservaten. Uppgifter från stadens artdatabas ArtArken har matats in i den nya versionen av nationella Artportalen. Uppdatering av webbapplikationen som möjliggör koppling mellan ArtArken och Artportalen pågår.

Miljöövervakning klimatförändringar och klimatanpassning

Arbetet med inventering av klimatdata inleds under andra halvåret 2014. Omvärldsanalys sker genom kontakter med SMHI, länsstyrelsen och kommuner.

Miljöövervakning mark

Undersökningen 2013 av föroreningar från kemptvåtsverksamhet visade inte några allvarliga föroreningar, varför ingen fortsättning av dessa undersökningar är planerad 2014. Undersökning av stadens parker och lekplatser är planerad till 2014, tilldelningsbeslutet blev överklagat under våren vilket innebär fördröjd projektstart. Fortsatt planering av kommande års markundersökningar pågår liksom sammanställning av tidigare framtagen data till förvaltningens miljödatabas.

Miljöövervakning miljögifter

I den reguljära övervakningen analyseras vatten och fisk från tre lokaler med avseende på metaller och organiska miljögifter. Under 2014 ingår Brunnsviken som en fjärde punkt. Resultaten från 2012 och 2013 års mätningar kommer att rapporteras under hösten 2014.

Den sedimentstudie som staden tillsammans med länsstyrelsen genomförde under 2013 kommer också att rapporteras under hösten 2014.

Under 2014 kommer en utvärdering och revision av programmet att genomföras. Underlag för detta är under framtagande.

Miljöövervakning vatten

Makrofytundersökningen utförs enligt plan. Planerad utvärdering av hitintills utförd övervakning samt framtagande av reviderad plan för fortsatt övervakning försenas på grund av att resurser allokaterats till färdigställande av miljödatabasen. En limnolog med ansvar för övervakning av ekologisk status och utveckling av stadens arbete med åtgärdsprogram för vatten har anställts och kommer att vara på plats från och med november.

Påbörja arbetet med att utveckla miljö- och hälsoutredningen till ett planeringsunderlag för samtliga tillsynsområden

Arbetet med att ta fram en ny utvecklad miljö- och hälsoutredning har inletts. Målsättningen är att redovisa en ny rapport för MHN under våren 2015 och att denna rapport ska utgöra ett

underlag för ett nytt miljöprogram.

Genomföra miljöövervakning inom området miljöns inverkan på människors hälsa

En fördjupad analys av de bullerrelaterade frågorna kommer göras under hösten för att se ev trender, jämföra resultaten med tidigare medborgarundersökningar och andra enkäter som tagits fram i staden. Enkäten i sin helhet redovisades för miljö- och hälsoskyddsnämnden i juni. Bullermätningar pågår kontinuerligt i Observatorielunden och på Sveavägen.

Åtgärder för att minska luftföroreningshalter i staden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden förelade i maj trafik- och renhållningsnämnden att utreda förbud mot genomfart av tung trafik på Hornsgatan för att minska halten av kvävedioxid.

Erbjuda förvaltningens expertkompetens inom luftövervakningsområdet till externa aktörer

Efterfrågan av SLB-analys expertkompetens har varit mycket hög under första halvåret år 2014. Ett stort antal mätstationer har upprättats på uppdrag av externa aktörer för att följa upp miljö kvalitetsnormer, utvärdera åtgärders effekter och utvärdera effekter av infrastrukturprojekt såsom Norra Länken. Utredningar i samband med bostadsexploatering efterfrågas även fortsättningsvis i hög grad, ca 30 utredningar har genomförts fram till sista juli år 2014. Utöver det deltar SLB-analys i ett flertal forskningsprojekt vad gäller luftförorenings hälsoeffekter.

Genomföra drift av regionalt system för övervakning av luftmiljö på uppdrag Luftvårdsförbundet i Stockholm och Uppsala län enligt avtal för år 2012 - 2015.

SLB-analys genomför drift av regionalt system för övervakning av luftmiljön i enlighet med gällande avtal med Östra Sveriges Luftvårdsförbund. Förbundet bytte namn inledningsvis på år 2014 eftersom det geografiska området utökats till att omfatta Gävleborgs län år 2012 och Södermanlands län år 2014.

Nämndmål:

1.3.5 Genom Miljöbarometern och Miljödata erbjuda aktuell och lättillgänglig information om stadens miljösituation och miljöarbete.

 Uppfylls helt

Kommentar

Kommunicera miljösituationen i Stockholm och stadens miljöarbete via Miljöbarometern

Miljöindikatorerna på miljöbarometern uppdateras kontinuerligt. Under våren har bland annat miljöprogrammets indikatorer samt data från enkäten Miljö- och miljövanor uppdaterats och publicerats. Under hösten 2014 utvecklas bl.a. indikatorer om klimatanpassning och natur/biologisk mångfald. Besökarantalet på miljöbarometern är drygt 3000 unika besökare

per månad.

Lagra och tillgängliggöra miljöförvaltningens mät- och geodata via Miljödata

Miljöförvaltningens externa tjänster har presenterats vid Open Stockholm Award 2014 och vid intern workshop för handläggare från de tekniska kontoren. Under hösten lanseras Miljödatas interna webbportal för miljöförvaltningens handläggare. Miljödata övergår under 2014 i förvaltning och förvaltas fortsättningsvis enligt den årliga förvaltningsplanen.

Nämndmål:

1.3.6 Genom MHN:s expertkompetens utveckla stadens miljöarbete och bidra till att målen i Stockholms miljöprogram och andra program uppfylls och följs upp.

● Uppfylls helt

Kommentar

Bevaka och utveckla MHN:s och stadens intressen i externa miljö- natur- och vattenvårdssamarbeten.

Som representant för MHN och Stockholms stad deltar förvaltningen i olika externa samarbetsformer för att utveckla arbetet och bevaka nämndens och stadens miljö- och naturvårdsintressen.

Stadens samarbeten och några resultat:

- Länsstyrelsens Regionala Miljömålsråd som utformar och utvärderar miljömålen på regional nivå.
- Länsstyrelsens Regionala miljömålsgrupp med uppdrag att följa upp miljöarbetet i länet. Strategier för giftfri miljö och rikt växt- o djurliv har tagits fram. Strategierna är för närvarande ute på remiss i länet
- Miljömålsnätverket; representera Stockholms stad i Miljömålsnätverket. Nätverket leds av Lst och KSL, och är ett beredningsorgan till regionala miljömålsrådet. Förvaltningen har deltagit i en regional samverkansgrupp inom Stockholms län kring de nationella miljö kvalitetsmålen.
- Styrgruppen för MSL Miljösamverkan Stockholms län. Diskussion om nya projekt.
- Miljöchefgruppen Sveriges kommuner och landsting.
- Brunnsvikensamarbetet som inriktas på att förbättra statusen i sjön.
- Bällstaågruppen; Leder och samordnar det kommunövergripande samarbetet kring Bällstaån. I samarbetet ingår länsstyrelsen och Trafikverket. Ett förslag till formalisering av samarbetet kring Bällstaån har tagits fram. Förslaget innebär bl. a. att samarbetet utökas till att

omfatta även Ulvsundasjön, att en politisk styrgrupp bildas och att avtal upprättas mellan ingående parter. Förslaget ska under hösten bearbetas och därefter förankras i berörda kommuner. Den nya organisationen beräknas kunna starta 2016 med en inledande avtalsperiod på fyra år. Stockholms stad föreslås leda samarbetet under denna period.

- Igelbäcksguppen; representera Miljöförvaltningen i samarbetsorgan för Igelbäcken bestående av kommuner, Länsstyrelsen, Trafikverket och föreningar. Provtagning enligt övervakningsprogram i samarbete med övriga kommuner. Enligt framtaget miljöövervakningsprogram för Igelbäcken utförs i år utökad provtagning av vattenkemi samt basprogram för bottenfauna och fisk. Två möten hittills under året, varav ett i fält
- Kustvattenvårdsförbundet; representera Stockholms stad i SKVVF:s beredningsgrupp och därmed påverka förbundets inriktning. Redovisa till MHN om förbundets verksamhet. Delta i referensgrupp för framtagande av webbplatsen svealandskusten.se. Årsrapport 2014 har tagits fram och presenterades för MHN vid sammanträdet den 20 maj. En preliminär version av en ny webbplats för miljön i kustvattnet, www.svealandskusten.se, har lanserats med Stockholm som en av pilotkommunerna
- Mälarens Vattenvårdsförbund; representera Stockholms stad i Mälarens Vattenvårdsförbunds arbetsgrupp och därmed påverka förbundets inriktning. Planering av seminariet den 5 november om miljögifter i akvatisk miljö, med fokus på Mälaren och Svealandskusten, pågår. I samarbete med länsstyrelsen i Stockholms län har en populärskrift om fiskar i Mälaren tagits fram.
- Östra Sveriges Luftvårdsförbund som övervakar regionens luftkvalitet (tidigare Stockholm och Uppsala läns Luftvårdsförbund). Stockholms medverkan i Luftvårdsförbundet medför att man får information om halter i regional och urban bakgrund vilket är en viktig kunskap för att kunna avgöra det lokala bidraget från vägtrafiken. Detta är viktig information för att kunna vidta åtgärder och för att kunna utvärdera åtgärders effekter på luftkvalitet.
- Naturvårdsverkets referensgrupp för screening av miljögifter; deltagande i nationell referensgrupp, ca 2 möten per år. Inget möte har hållits ännu detta år.
- Regional samverkansgrupp för vidareutveckling av MatrixGreen; delta i regional samverkansgrupp som grund för vidareutveckling av GIS-verktyget MatrixGreen, ett verktyg som stöd för bedömning av spridningssamband i landskapet, som underlag till fysisk planering, miljöövervakning m.m. Manual och användarstöd för MatrixGreen har tagits fram av samverkansgruppen i Länsstyrelsens regi.
- Stadens Naturvårdsnätverk; med fokus på miljöövervakning och åtgärdsarbete representera miljöförvaltningen i stadens samlade forum för naturvårdsfrågor. Medverkande förvaltningar är: miljöförvaltningen, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, idrottsförvaltningen, stadsmuseet och Hässelby-Vällingby SDF. Tre möten har hittills hållits under året, varav ett i fält. Nätverket utgör även referensgrupp för framtagandet av miljöövervakningsprogrammet för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

- Under arbetet med kemikalieplanen formerades en grupp av kommuner som träffas ungefär varannan månad för att utbyta erfarenheter och diskutera gemensamma frågeställningar, ibland med inbjudna gäster (t ex Svanen, Miljöstyrningsrådet, KemI). I gruppen ingår förutom Stockholm, Göteborg och Malmö för närvarande även Helsingborg och Västerås.
- Sveriges Ekokommuner; representera Stockholm stad och samordna stadens arbete i det kommunala nätverket och föreningen Sveriges Ekokommuner. Föreningen som består av 83 kommuner arbetar för att Sveriges alla kommuner ska bli hållbara. Medlemskommunerna representeras av en tjänsteman och en politiker i ledande ställning. Förvaltningen rapporterar nyckeltal samt deltar i årsmötet.
- Södertörnsekologerna; representera Miljöförvaltningen i det kommunala naturvårdsnätverket och samverkansorganet Södertörnsekologerna. I nätverket ingår, förutom Stockholms stad, kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö. Ordförandeskapet delas mellan kommunerna. Verksamhetsrapporter delges MHN. Diskussioner med Länsstyrelsen om regional strategi för att nå miljömålet "Ett rikt växt- och djurliv" har förts samt om gemensam fladdermusinventering.
- Tyresåns Vattenvårdsförbund, representera Stockholm stad i Tyresåns Vattenvårdsförbund, arbetsgruppen med tjänstemän från berörda kommuner, Länsstyrelsen och Stockholm Vatten. Medverka till genomförandet av Tyresåns åtgärdsprogram 2010-2015.
- Storstadsdialog och -samarbete om fysisk planering med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande miljöfrågor i fysisk planering.
- Storstadsdialog och -samarbete om stadens ljud med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande trafikbuller samt externt industribuller.
- Bullerskyddsgruppen: Stadens samlade kompetens vad gäller bullerskydd från stadens centrala förvaltningar; Mf, Tk, SBK, Explo.
- Bullernätverket i Stockholms län; Nätverk för samverkan i bullerfrågor i samarbete mellan Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Kommunförbundet Stockholms län. Avdelningen Hälsoskydd har deltagit i de träffar som ägt rum under året.
- Klimatanpassningsgrupp; Samverkansgrupp med aktivt deltagande från Mf, SBK, Explo för att stödja SLK:s med klimatanpassningsarbetet i Stockholm.
- Biogas - Öst; Ett regionalt samarbete kring biogas i Mälardalen lett av Energikontoret i Mälardalen.
- Storstadsdialog och -samarbete om energieffektiviserings- och klimatarbete med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande

energieffektivisering och klimat.

- Projektledning av det regionala energi- och klimatrådgivningsarbetet med Stockholms läns kommuner samt Håbo kommun. Staden projektleder energi- och klimatrådgivningens regionala samarbete. För mer utförlig beskrivning av den regionala rådgivningsverksamheten se mål 1.3.9.

- Klimatkommunerna; representera Stockholm stad i det kommunala nätverket Klimatkommunerna. Klimatkommunerna som består av 32 kommuner och ett landsting (Stockholms län) arbetar för att Sveriges kommuner ska minska utsläppen av växthusgaser. Medlemskommunerna representeras av en tjänsteman och en politiker. Förvaltningen har informerat om Stockholms klimatarbete vid Klimatkommunernas möten i Kristianstad, Uppsala samt vid Klimatkommunernas årsmöte i Göteborg. Spridit nyheter om stadens klimatarbete i Klimatkommunernas nyhetsbrev. Staden har bistått Klimatkommunerna vid framtagande av föreningens remissvar på FFF-utredningen. Staden har deltagit i flertalet mailkonversationer där vi bidragit med expertkunskap angående miljöbilar till andra medlemmars klimatarbete samt fått svar på hur olika klimatåtgärder fungerat i praktiken i andra kommuner.

- Länsstyrelsens hälsoskydds nätverk. Avdelningen Hälsoskydd har deltagit i de träffar som hittills ägt rum under året.

Bidra till att målen i Stockholms miljöprogram uppfylls och följs upp.

Uppföljning av miljöprogrammet 2012-2015 sker enligt årligen i ett separat ärende till kommunfullmäktige enligt beslut i budgeten. En uppföljning har genomförts avseende år 2013. Nästa uppföljning genomförs i samband med T1 2015.

Som ett av underlagen för att följa upp miljöprogrammet har den återkommande undersökningen av stockholmarnas miljövanor och attityder 2013 genomförts och avrapporterats under våren 2014.

Stödja arbetet med miljötillsyn, klimatanpassning, miljömål, planhandläggning mm

Kemikalieplanen och uppbyggnaden av Kemikaliecentrum presenterades på stadens Goda exempel-mässa. I höst ska förvaltningen delta i ett miljögiftsseminarium tillsammans med Mälarens vattenvårdsförbund och Svealands Kustvattenvårdsförbund.

Miljöförvaltningen deltar i en förvaltningsövergripande grupp som samordnas av stadsledningskontoret, och har ett huvudansvar för att följa kunskapsläget om klimatförändringar. Under våren har Länsstyrelsen skickat ut ett förslag till Regional handlingsplan för klimatanpassning på internremiss, som förvaltningen har lämnat synpunkter på. Kommunstyrelsen har remitterat två konsultrapporter om stadens klimatanpassning, som förvaltningen besvarat.

Miljösamverkan Stockholms län

Verksamheten följer den beslutade verksamhetsplanen 2014 för Miljösamverkan Stockholms län.

Nämndmål:

1.3.7 Aktivt bidra till att stadens mål om giffria varor och byggnader ska uppnås.

 Uppfylls helt

Kommentar

Ett kemikaliecentrum ska inrättas som ett kompetenscentrum för kemikaliefrågor i staden

Två nya specialister har anställts och kommer att tillträda sina tjänster i september. Kemikaliecentrums kärnverksamhet består nu av en samordnare och två specialister som ska stödja och driva stadens arbete med implementering av Kemikalieplanen.

Ge förvaltningar och bolag stöd i kemikaliefrågor

Det nya Kemikaliecentrum är på plats från och med september och kan påbörja sitt arbete med att stödja förvaltningar och bolag i arbetet med att utföra åtgärder enligt kemikalieplanen.

Förfrågningar har redan besvarats kring bland annat miljökrav på förbrukningsprodukter, kemikalier i förskolor mm. Ett samarbete kring planering av kemikalieutbildning för miljöombud och enhetschefer i Rinkeby/Kista har inletts.

Utveckla metoder för kommunikation om kemikalier med medborgare och verksamhetsutövare, bland annat genom Stockholms kemikalieforum

Arbetet med att utveckla stadens kemikaliekommunikation pågår. Dels planeras seminarier för stadens handelsföretag dels seminarium för kommunala verksamhetsutövare och utställning med medborgarna som målgrupp. Arbetet med att göra en mer omfattande kommunikationsplan är planerad till hösten 2014.

Nämndmål:

1.3.8 Bidra till att stadens vattenområden uppnår god ekologisk och kemisk vattenstatus.

 Uppfylls helt

Kommentar

Ta fram ett förslag till lokalt åtgärdsprogram, inklusive en finansieringsplan för Bällstaån

Ett förslag till lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån beräknas vara klart i slutet av år 2014. Syftet med programmet är att identifiera åtgärder som kan förbättra åns vattenkvalitet och att uppskatta kostnader i relation till effektivitet för varje förslag. Utvärderingen av 2013 års utökade provtagning i Bällstaån har redovisats i en rapport och på Miljöbarometern.

Samordna, följa upp och kommunicera stadens arbete med nuvarande Vattenprogram och kommande Handlingsplan för god vattenstatus.

Miljöförvaltningens förslag till Handlingsplan för god vattenstatus godkändes av MHN den 4 februari. Kommunstyrelsen har därefter skickat ut förslaget på remiss till i mitten av juni. En ny dagvattenstrategi för staden godkändes av berörda nämnder och Stockholm Vattens styrelse i juni, för fastställande av KF. En årsrapport för vattenprogrammet 2011-2013 planeras tas upp i MHN i oktober.

Nämndmål:

1.3.9 Stadens mål för hållbar energianvändning och minskad klimatpåverkan ska uppnås

 Uppfylls helt

Kommentar

Beräkna energianvändning växthusgasutsläpp i Stockholm

Datainsamling och -bearbetning pågår kontinuerligt för att under senhösten kunna beräkna de definitiva utsläppen för 2012 års växthusgasutsläpp samt en prognos för 2013 års utsläpp. Beräkningarna kommer att presenteras för nämnden i början av 2015.

Dataunderlaget används även till att kunna bistå staden med kunskap om enskilda åtgärders potential att minska växthusgasutsläpp.

Omvärldsbevakning och implementering av nya underlag och förutsättningar för stadens beräkningsmodell sker kontinuerligt. Förvaltningen deltar aktivt i internationellt samarbete för global beräkningsmetod och följer utvecklingen av alternativa beräkningsmetoder.

Bidra med expertkunskap till stadens förvaltningar och bolag.

Inom fokusgrupp Energi i N. Djurgårdsstaden har förvaltningen löpande bistått exploateringskontoret med energiteknisk expertkompetens. Energicentrum har bistått exploateringskontoret vid två kompetensseminarier för byggherrar rörande arbetet med att energieffektivisera de befintliga blåklassade industribyggnaderna. Vid seminarierna har stadsbyggnadskontoret och stadsmuseet deltagit. Miljöförvaltningen har initierat och bistår exploateringskontoret med genomförandet av en tävling för en energiskulptur i N. Djurgårdsstaden som ska producera solenergi. Energicentrum har även bistått med energiteknisk expertis till N. Djurgårdsstaden Innovation. Förvaltningen har deltagit vid Klimatpaktens signeringslunch för nya medlemmar i paktens samt bistått Stockholm Business Region Development med planering av klimatpaktens årskonferens. Miljöförvaltningen har bistått Serviceförvaltningen vad gäller möjligheter att ställa energikrav vid upphandlingar.

Avvikelse: Energicentrums nyhetsbrev har inte getts ut pga av långtidssjukskrivning.

Engagera stockholmare och verksamma i Stockholm till minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser

Via stadens webb och andra egna kanaler informerar förvaltningen löpande om stadens energi- och klimatarbete. På webbsidan *Stockholm växer* och i den nya utställningen *Stockholm växer/Stockholmsrummet* på Kulturhuset informeras om den Hållbart växande staden. Dessutom hålls klimatfrågan aktuell för stockholmarna genom ett kontinuerligt nyhetsflöde på stockholm.se. Ett exempel är att när Färdplanen för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 togs i Kommunfullmäktige kommunicerades också rapporten. En större kommunikationsinsats föranleddes med anledning av att Stockholms i mars utsågs till årets klimatstad 2014 av WWF, och därigenom representerade Sverige i den internationella tävlingen.

Klimatsmarta stockholmare startade i april *facebook-sidan Klimatsmarta stockholmare* på www.facebook.com/klimatsmartastockholmare. Syftet med sidan är att engagera fler stockholmare till att göra klimatsmarta val, att informera om stadens klimatarbete samt att stärka dialogen med medborgarna. Sidan har i nuläget 337 följare.

Inom Klimatsmarta stockholmares temakampanj 2014 om hållbart resande pågår *Västberga Commute* där sex företag med totalt 832 anställda deltar i Västberga företagsområde. En resvaneundersökning och CERO-analys (ett verktyg utvecklat av KTH) har genomförts för att kartlägga de anställdas arbetsresor. Tre workshops har genomförts där företagen antog målet att minska växthusgasutsläppen från de anställdas arbetspendlingsresor med 15 procent till december 2015 samt genomföra en gemensam handlingsplan med konkreta åtgärder för att nå målet. Projektet genomförs i samarbete med Stockholm business region, Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning, Trafikkontoret och SL.

En ny mer interaktiv version av appen *Upptäck Stockholm* har utvecklats och lanserats i juni. Den nya versionen möjliggör utskick av tips och bilder på aktuella utomhusaktiviteter och intressanta platser i staden direkt till appens användare. Innehållet har uppdaterats och utökats till 1500 platser i staden inom 38 olika kategorier. Appen har även fått en sökfunktion och visar lokala vädret och temperaturen.

En ökad marknadsföring av den interaktiva klimatutställningen *Klimatvågen* genomförs. Under juni och augusti turnerar 8 sommarjobbade gymnasieungdomar på åtta bibliotek och två festivaler i staden för att hjälpa invånare och besökare att väga och diskutera sin klimatpåverkan med Klimatvågen. Under juni pratade sommarjobbarna med över 300 stockholmare och syntes i artiklar i lokaltidningar. Mer info på www.stockholm.se/klimatsommar

Månadens klimatsmarta exempel, det så kallade Pingvinpriset, har hittills i år uppmärksammat följande verksamheter inom staden för ett energi- och klimatarbete i framkant:

- Januari - Fredrik Bergman, exploateringskontoret, för planering och drift av Norra Djurgårdsstadens bygglogistikcenter.
- Februari - Ivve Martinez och kulturskolan i Farsta, Vantör och Älvsjö för sitt hållbarhetsevent.
- Mars - Elisabet Bremberg, Helen Slättman och stadsledningskontorets finansavdelning för att ha infört hållbarhetsaspekten i Framtidsutredningen.
- April - Långsjöns dagliga verksamhet i Älvsjö för sin metod att involvera brukarna i verksamhetens långsiktiga energi- och klimatarbete.
- Maj - Fokusgruppen för hållbara transporter i Norra Djurgårdsstaden för att ha infört

- 2,5 cykelparkeringsplats per nybyggd lägenhet i Norra Djurgårdsstaden.
- Juni - Daniel Firth, trafikkontoret, för sitt arbete med att ta fram Framkomlighetsstrategin för Stockholmstrafiken.
- Juli - Uppehåll i utnämningen
- Augusti - Projektgruppen för solcellssatsningen i Järva för sitt arbete med att skapa Sveriges solcellstätaste stadsdel.
- September – Informatörerna Erik Freudenthal och Malena Karlsson i Hammarby sjöstads Glashus Ett för att i 12 år inspirerat städer att bygga hållbart med hjälp av Hammarbymodellen.

Vid stadens Goda exempel-mässa 13 maj presenterades pingvinpristagarna från hösten 2013 och våren 2014 på Stora scenen i Globen annexet. Korta goda exempel föredrag hölls följt av utdelning av blommor och gratulationer för ett gott energi- och klimatarbete. Efteråt deltog pristagare och åhörare i energi- och klimatmingel för utbyte av erfarenheter.

Avvikelse mot verksamhetsplan. Projektet Matresan, att få tio hushåll att prova nya resvanor vid livsmedelsköp, utgår på grund av omprioriteringar. Den ej beviljade Vinnova-ansökan *Hållbara och innovativa affärsmodeller* vidareutvecklas för att kunna söka annan finansiering.

Initiera och genomföra åtgärder för en hållbar energianvändning och minskade växthusgasutsläpp.

Förvaltningen har lämnat in en ansökan, GrowSmarter, till EU:s nya forsknings- och utvecklingsprogram Horisont 2020/Smart Cities. Ansökan har tagits fram i samarbete med SLK Utöver ca 25 externa industriparters ingår Stockholmshem, trafikkontoret, fastighetskontoret och STOKAB. Ansökan omfattar energieffektivisering i byggnader, smarta transportlösningar, avfallshantering, öppen fjärrvärme samt ett flertal IKT-lösningar. I Stockholm kommer projektet att genomföras i Årsta med omnejd som demonstrationsområde. Övriga s.k. Light House-städer med demonstrationsområden är Köln och Barcelona.

EU-projektet NeZeR för att ta fram planer för långtgående energieffektiva renoveringar har påbörjats. Stockholmshem och Stadshus AB deltar i projektet. Projektet kommer att pågå under tre år. Deltagande i projektet medför en ökad omslutning relativt budget.

Till Solstadens databas har Stockholms Hamnars solcellsanläggning kopplats upp och Hållbara Järvas anläggningar är nu uppkopplade. Mätdata håller en enhetlig kvalitet vilket gör att t.ex. fastighetsägare nu kan få momentana meddelanden om anläggningarnas prestanda och produktion. En första visualisering med hjälp av data är färdigutvecklad i augusti. Den visar soleanläggningarna i Järva per fastighetsägare. Mälardalens Högskola och KTH har påbörjat examensarbeten kring data från anläggningarna. Planering för ett solenergiseminarium i samverkan med Fastighetsägarna Stockholm har påbörjats.

Kulturförvaltningen har fått stöd från Energicentrum med åtgärdsförslag för att uppnå målet om 10% energieffektivisering. Energicentrum har initierat förstudie för solceller i två skolor hos SISAB. En förstudie har genom energicentrum utförts hos Stockholmshem för att bestämma storleken på förluster i cirkulationssystem för varmvatten. Resultaten från förstudien har lett till att Energimyndighetens beställargrupp för bostäder (BEBO) har beviljat finansiering för en större uppföljande studie där Stockholmshem och Svenska Bostäder

medverkar. En förstudie har utförts hos Familjebostäder för att förvärma tappvarmvatten via återvinning av ventilationsfrånluften.

Energicentrum har tillsammans med Fastighetsägarna Stockholm uppdaterat och lämnat in en gemensam EU-ansökan om energieffektivisering i bostadsrättsföreningar. En del av ansökan omfattar Sjästadsföreningens energieffektiviseringsprojekt för att ge stöd åt energieffektiviseringsarbetet i föreningen.

Den lokala energi- och klimatrådgivningen har genomfört 25 energirådgivningsbesök hos bostadsrättsfastigheter och har lett seminarium om energieffektivisering och klimatpåverkan inom projektet hållbara Hökarängen.

Ta fram underlag för mål och planer om hållbar energianvändning och minskade växthusgasutsläpp

Förvaltningen har påbörjat planeringen av budgetuppdraget med att bistå kommunstyrelsen i implementeringen av en fossiloberoende organisation 2030. Förvaltningen bistår stadsledningskontoret med underlag för nytt miljöprogram och nytt åtgärdsprogram för klimat och energi med utblick mot 2050. Projektet styrs av en styrgrupp med representanter från stadsledningskontoret och miljöförvaltningen. Projektet involverar ett flertal av stadens enheter. Färdplanen för ett fossilbränslefritt Stockholm år 2050 är vägledande för projektet.

Avvikelse mot verksamhetsplan. År 2013 initierade förvaltningen ett projekt för studenter på Open Lab. Projektet slutredovisades år 2013. För år 2014 bedöms inte något nytt projekt komma att startas.

Vara värdkommun för den regionala energi- och klimatrådgivningen samt ansvara energi- och klimatrådgivningens webb.

Ett förslag till nytt samarbetsavtal för deltagande kommuner i det regionala samarbetet har tagits fram, avtalet ska gälla för finansieringsperioden 2015-2017.

Formerna för det nya avtalet har diskuterats i en workshop med politiker och tjänstemän, på möten med tjänstemän samt i en tjänstemannagrupp bestående av ansvarig på KSL och chefer för deltagande värdkommuner. Avtalsförslaget behandlas i KSL:s styrelse i oktober.

Det årliga seminariet för politiker och tjänstemän den 6 maj blev välbesökt, med 49 deltagare varav 11 politiker.

Energi- och klimatrådgivningen (EKR) har gett 603 rådgivningssamtal i länet. EKR har kontaktat drygt 230 företag för att informera om möjligheten till att erhålla statliga bidrag för energikartläggningar. Rådgivningens webb uppdateras kontinuerligt och har nu sökfunktion till Miljöbilar i Stockholms webb. Webben har också mobilanpassats under året. Rådgivningens facebook sida uppdateras löpande.

Under vårterminen har 158 klasser fått en guidad tur i utställningen "Spelet om energin" på Tekniska museet, totalt har drygt 3600 elever utbildats i hur man kan bli mer energi- och klimatsmart.

På Renoveramässan i Kista i april besökte 170 personer EKR:s monter varav 80 fick

rådgivningssamtal. Rådgivning har även skett genom P4 radio Stockholm. Ett nytt koncept ”Energismart varuhus” framtaget för användning inom samarbetet. EKR samordnar deltagandet i Klimatmatchen, ett koncept för ungdomslag att tävla om att resa klimatsmart till träning och matcher och som startades av Klimatsmarta stockholmare. Nio kommuner i länet kommer att delta i Klimatmatchen under hösten, dock inte Stockholm som genom Alviks baskettjejer vann förra årets tävling.

Nämndmål:

1.3.10 Miljö kvalitetsnormerna för omgivningsbuller ska uppfyllas.

 Uppfylls helt

Kommentar

Sprida kunskap till boende och verksamma i Stockholm om möjligheter till förbättrad ljudkvalitet i Stockholm.

Arbete pågår med att kvalitetssäkra de nya bullerkartorna. Trafikkontoret tar tillsammans med miljöförvaltningen fram ett reviderat underlag.

Förvaltningen deltar i tre utvecklingsprojekt finansierade av Vinnova (Urbana akustikskärmar, tillgängliggöra bullerkartor och c/o City).

Trafikbuller och Planering del V pågår i samverkan med länsstyrelsen. Förvaltningen deltar i bullernätverkets samordningsgrupp tillsammans med länsstyrelsen och landstinget.

Förvaltningen leder ett arbete om akustisk design tillsammans med Konstfack och Tyréns. Avsikten är att vidareutveckla erfarenheterna från projektet stadens ljud.

Förvaltningen arbetar med en ansökan till landstingets miljöanslag om ljudkvaliteten i stadens naturreservat.

Öka kunskapen om effektiva åtgärder mot buller genom medverkan i internationella projekt och extern samverkan i övrigt.

Förvaltningen har följt upp resultat av förhandlingarna inom EU om ny beräkningsmetod för trafikbuller.

Inom Eurocities-samarbetet har en broschyr med information om lågbullrande vägbeläggningar utarbetats.

Förvaltningen deltar i nätverkets samordningsgrupp tillsammans med länsstyrelsen och landstinget. Uppbyggandet av en ny hemsida för bullernätverket pågår under sommaren. Samordningsgruppen har verksamhetsplaneringsmöte i början av juli.

Enkätundersökning vid Nynäsvägen genomförs tillsammans med Stockholms universitet. Förvaltningen leder ett arbete om akustisk design tillsammans med Konstfack och Tyréns. Avsikten är att vidareutveckla erfarenheterna från projektet stadens ljud. Slutredigering av Handbook från EU-projektet Hosanna sker tillsammans med en stor mängd

forskningsinstitutioner och kommersiella aktörer.

Nämndmål:

1.3.11 Nya personbilar som säljs i Stockholms län ska år 2015 till minst 20 % vara miljöbilar*. Vidare ska 10 procent av nyregistrerade tunga fordon vara miljölastbilsklassade. Försäljningen av miljöbränsle ska uppgå till 16 procent i Stockholms län vid utgången av 2015. * Enligt den skärpta definitionen 2013

 Uppfylls helt

Kommentar

Vara behjälplig och verka för att krav avseende miljöfordon och förnybara drivmedel tillämpas i samband med relevanta upphandlingar i staden.

Miljöförvaltningen har under våren stöttat serviceförvaltningen i ett par pågående upphandlingar, dels med förfrågningsunderlag och dels granskning av anbud. Jämfört med gällande avtal för aktuella tjänster innehåller förfrågningsunderlagen skarpare krav på miljöfordon och miljöbränslen för ingående transporter.

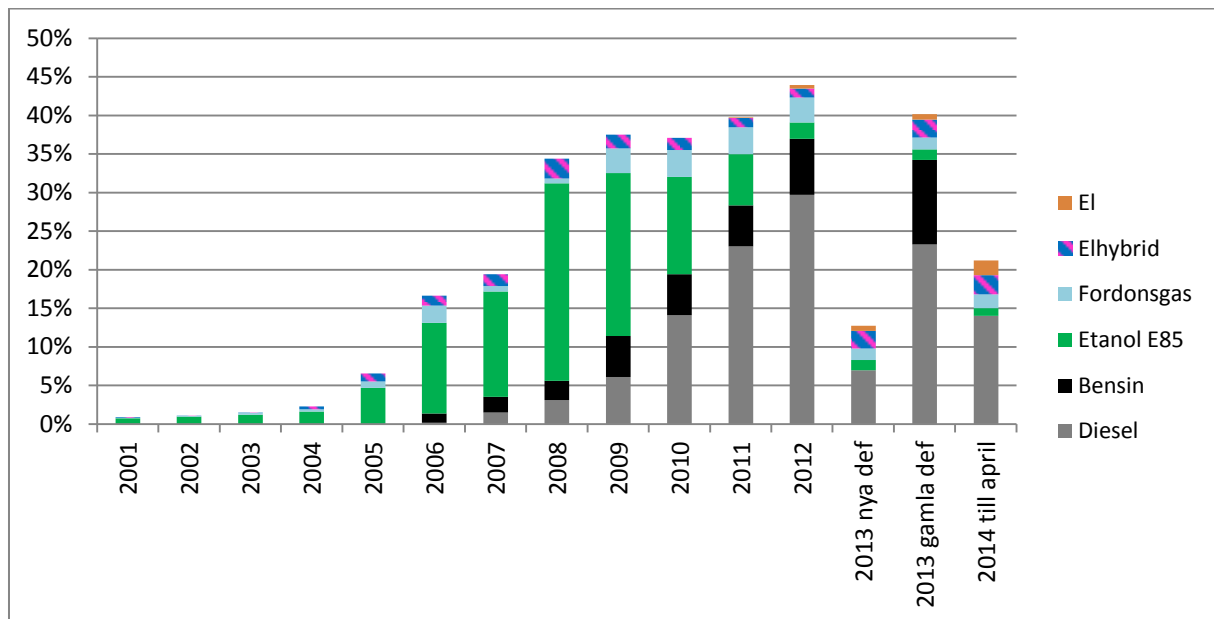
Verka för att andelen elbilar växer i Stockholms stad

Förutom snabbladningsstationen vid Roslagstull som invigdes i februari är ytterligare två stationer under uppförande på Sandhamnsgatan och Ringvägen. Arbetsgruppen med miljöförvaltningen, trafikkontoret, fastighetskontoret, Stockholm parkering och bostadsbolagen jobbar vidare. Cirka 20 normalladdningsplatser i garage är uppförda och ytterligare 30 st är beslutade. Inventering av 50 platser för framtida laddstolpar vid ytparkering pågår. Stockholm parkering kommer att stå för de flesta normalladdarna, i huvudsak i garage i innerstaden och på ytparkering i ytterstaden. Miljöförvaltningen och trafikkontoret kommer att ansvara för snabbladdarna. Arbetsgruppen har sökt och fått medel från Energimyndigheten för utvärdering av stolparna.

Angående planerna för en demonstrationsanläggning för smart citylogistik är läget oförändrat sedan T1. Det finns en arbetsgrupp som leds av trafikkontoret och där miljöförvaltningen är aktiv. Arbetsgruppen har hittills haft fokus på att - till en rimlig kostnad - hitta en lokal i city för samlastningen. Förvaltningen bedömer att en lösning ligger nära i tiden.

Under första halvåret av 2014 har 340 elbilar från svenska kommuner och bolag erhållit eller reserverat bidrag från Elbilsupphandlingen. Merparten av reservationerna är säkra och förvaltningen bedömer att alla medel för fordonsbidrag från Energimyndigheten kommer att vara förbrukade före årsskiftet.

Figuren nedan visar andelen miljöbilar i nybilsförsäljningen fram till och med april 2014 i Stockholms län. Vi är nu uppe i över 20 %.

Verka för att uppnå nämndmål 1.3.11 bland annat genom att arbeta efter den av KF antagna strategin för miljöfordon och förnybara bränslen i de delar som rör bilar och tunga fordon i staden.

Förvaltningens senaste statistik anger 21 % miljöbilar (jan-april 2014, 3.4 % miljölastbilar (2013) och 11 % miljöbränsle (2012). Måltalen för lastbilar och miljöbränsle i 1.3.11 bedömer miljöförvaltningen vara svåra att uppnå till 2015 om inte en större tydlighet kommer till stånd kring nya nationella incitament och styrmedel, vilket ligger utanför förvaltningens rådighet.

I mars antog kommunfullmäktige "Strategi för miljöbilar och drivmedel- för ett fossilfritt Stockholm", med förslag till åtgärder som Stockholm kan göra för att uppnå sina mål för 2015 samt Färdplan 2050. Strategin har och ska därmed förankras bredare inom stadens organisation. Ett beslut som gäller med omedelbar verkan är att Miljö- och hälsoskyddsnämnden tilldelas ytterligare medel för att kompensera för merkostnaden vid inköp av miljöfordon, efter att det inte längre är möjligt att erhålla merkostnadsersättning från Elbilsupphandlingen.

Miljöförvaltningen för en dialog med oljebolagen Preem, Statoil, St1 och OKQ8 angående stadens mål om fler tankställen för förnybart bränsle i regionen och högre andel förnybart drivmedel i försäljningen. Förslag på fem möjliga tomter har gemensamt tagits fram och kommunicerats till Exploateringskontoret, som ska återkomma med sin bedömning.

Samtal pågår med lastbilstillverkare och Göteborgs stad angående revidering och anpassning av stadens nuvarande miljölastbilsdefinition till rådande teknikutveckling och marknadsläge samt syften och användningsområden för miljölastbilsdefinition.

Nämndmål:

1.3.12 Uppnå 100 % miljöbilar i stadens flotta. Uppnå att stadens biodrivmedels- elbilar till 85 % tankas/laddas med miljöbränsle och att upphandlade transporttjänster till minst 55 % utförs med miljöfordon.

● Uppfylls helt

Kommentar

Utfallet för stadens tankning av miljöbränsle år 2013 blev 83 % gas och 87 % etanol (resultatet har korrigerats sedan T1).

Interna fordonsbidrag för ca 750 tkr (ca 1/3 av bidragsbudget) är utbetalade, och hittills finns uttalade planer på inköp av ytterligare ett tjugotal elbilar.

Miljöförvaltningen stöttar serviceförvaltningen i arbetet med att formulera krav (miljö, trafiksäkerhet m.m.) inför nästa fordonsavtal. Upphandlingen av en bilpool till Tekniska Nämndhuset färdigställdes i T1. Denna överprövades och i juni togs domstolsbeslut till stadens fördel.

I maj hölls ett seminarium för fordonsansvariga på företag. Dessa erbjöds bl a provkörning av elbil, samt goda exempel från andra företags erfarenheter av miljöfordonsarbete.

Miljöförvaltningen har under våren drivit stadsledningskontorets genomlysning av hanteringen av kommunkoncernens fordon. I nästa steg ska ett förslag på hanteringssätt tas fram bl a med syftet att förenkla för fordonsansvariga vid inköp och miljörapportering, men också för att få bättre överblick och kostnadsuppföljningar på fordonen,

Kommentar om överskott:

Projektet Best startade 2006, och slutrapporterades 2011. Stockholm har varit projektkoordinator.

På grund av utdragna revisioner hos flera partners har det ekonomiska avslutet inte kunnat göras förrän nu under 2014. Slutlig godkänd ersättning från kommissionen för hela projektet är 7,160,000 €. Miljöförvaltningens slutliga ersättning blir 1,720,000 €, varav 1,208,000 € har intäktsförts fram till 2011 och 512,000 € återstår av bidraget.

Efter slutrevision av Miljöförvaltningen ska 85 000 € återbetalas till kommissionen för skulder i andra avslutade EU-projekt (Biogasmax, Score PP, Qcity och Niches). Därefter återstår 427,000 €.

EU-projektet BEST ger således ett överskott på ca 4,1 mnkr år 2014. Förvaltningen avser att återkomma i verksamhetsberättelse om hur överskottet skall kunna utnyttjas för miljöbilsarbetet under kommande år. Dels tar ett par externa projekt slut, men framför allt kommer de behövas för fordonsbidrag inom staden.

I T1 anmäldes ett överskott för elbilsupphandlingen om 400 tkr. Detta överskott finns inte längre för 2014. Då projektet förlängts med slutrapportering under 2015, flyttas intäkter (totalt 1,7 mnkr) istället framåt till 2015. Merparten av dessa intäkter avser överskott för fordonsbidrag, vilka tillfaller miljöförvaltningen i samband med att projektet avslutas. Fordonsbidragen har successivt höjts inom elbilsupphandlingen, men för de elbilar som köpts

inom Stockholm stad och som redan erhållit merkostnadsersättning i den lägre nivån, tillfaller mellanskillnaden miljöförvaltningen. Det utgör samtidigt en kompensation för att förvaltningen har behövt lägga ner betydligt fler timmar än vad Energimyndighetens timbudget gav täckning för.

Nämndmål:

1.3.13 MHN ska bidra till visionen om ett Stockholm i världsklass genom att aktivt samarbeta med andra städer och aktörer i Europa.

● Uppfylls helt

Kommentar

Utveckla förvaltningens internationella miljöarbete genom att bevaka, påverka och aktivt driva stadens intressen i organisationer, nätverk och projekt.

Förvaltningen har deltagit i Eurocities miljöforummöten i Birmingham 19-20 mars på temat mobilitet, buller och luftkvalitet samt i Malaga 11-13 juni på teman Hållbara städer och miljöanpassad upphandling, energieffektivitet och klimatanpassning. Förvaltningen har deltagit i miljöforumets arbetsgruppsmöten: Luft, energi och klimat, Grönområden & Biodiversitet samt Buller. Synpunkter har lämnats på Eurocities uttalande om EU:s direktiv om Nationella utsläppstak (NEC), samt Eurocities uttalande om kommissionens förslag till EU:s energi och klimatmål 2030 samt bidragit till Eurocities synpunkter på EU kommissionens 2016-17 Horizon 2020 work programme inom området "Societal Challenge 5 - Climate action, environment, resource efficiency and raw materials". Stadens energieffektiviserings- och klimatarbete har rapporterats till C40 Carbon Disclosure Projects årliga uppföljning. Förvaltningen deltar i C40-nätverken PBSEEN (energieffektivisering i privata byggnadssektorn) och Carbon Neutral Cities (nätverk för städer med långtgående planer för minskad energianvändning och minskade växthusgasutsläpp). Förvaltningen deltog tillsammans med SLK på ett första möte i Köpenhamn ang. fördjupat samarbete inom Carbon Neutral Cities. Denna delgrupp inom C40 samlar städer med långtgående färdplaner för att minska sina växthusgasutsläpp. Förvaltningen har presenterat stadens energieffektiviserings- och klimatarbete för delegationer från japanska miljöministeriet, representanter från större städer i Indien samt för internationella studenter från Danish Institute for Study Abroad. Därtill har förvaltningen medverkat som talare på ett antal internationella konferenser. Möten med förvaltningens internationellt aktiva medarbetare hålls 1-2 ggr per år. Första mötet genomfördes i februari 2014 med tema EU-positionsrapport och EU-påverkansarbete. Därtill har förvaltningen hållit samman en EU-ansökan tillsammans med Barcelona och Köln på temat Smart Cities.

Genomföra europeiska projekt för att underlätta arbetet lokalt

En ansökan till EU:s nya program Horisont 2020 -Smart Cities har lämnats in. Utöver ett flertal externa industriparters ingår Stadsledningskontoret, Stockholmshem, Trafikkontoret, Fastighetskontoret och STOKAB. Ansökan omfattar energieffektivisering i byggnader, smarta transportlösningar, avfallshantering, öppen fjärrvärme samt ett flertal IKT-lösningar. Gemensam ansökan med Köln och Barcelona.

EU-projektet NeZeR för att ta fram planer för långtgående energieffektiva renoveringar har påbörjats. Stockholms hem och Stadshus AB deltar i projektet. Ett första startmöte för projektet har hållits i Helsingfors.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till målet om 140 000 bostäder genom sin expertkompetens inom miljö- och hälsoområdet. Nämnden har för 2014 tilldelats 1,0 mnkr ur central medelsreserv av medel avsatta för att öka effektiviteten i bostadsproduktionen. Dessa medel syftar till att på ett verkningsfullt sätt kunna delta i stadens stora satsning på byggande av 140 000 bostäder till 2030. I tertialrapport 1 har nämnden också tilldelats 0,5 mnkr för gemensam produktionsplanering för 140.000 nya lägenheter ur central medelsreserv 2 och motsvarande tilldelning erhöll också stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden. Ett nytillkommet arbetsområde är de "Urbana ekosystemtjänsterna" där nämnden bidrar med projektledarskap. Förvaltningen medverkar i styrgruppen och arbetsgruppen.

Nämndmål:

1.4.1 MHN ska medverka i arbetet med de tre av Kf beslutade miljöprofilområdena; Norra Djurgårdsstaden, NV Liljeholmen och miljonprogramområdena.

● Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen ska bidra med miljö- och hälsokompetens i arbetet med miljöprofilområden och mikromiljöprofilområden.

FC ingår i styrgruppen. Förvaltningen är representerad i styrgrupp och samtliga fokus- och arbetsgrupper inom Norra Djurgårdsstaden. Förvaltningen har också deltagit i projektgruppen för småskaliga miljöspetsområden, vilket är ett projekt som leds av exploateringskontoret och går ut på att göra markanvisningstävlingar med miljökriterier istället för pris.

Vara projektledare för "Hållbara Järva".

Energieffektivisering - Sju energieffektiva renoveringar är inflyttade och klara. Halvering av energianvändningen för värme har uppnåtts men för varmvatten och fastighetsel har det inte minskat nämnvärt.

Förnyelsebar energi - 6000 m² av solcellerna är installerade och installation/ upphandlingar pågår för ytterligare 4000-5000 m² solceller. Solenergihus skyltar har skickats ut till fastighetsägarna för montering vid alla entréer på husen med solceller. Hållbara Järvas solcellssatsning har utsetts till stadens klimatsmarta exempel och Pingvinstatyn överlämnas den 19 augusti. Insamling av data från anläggningarna pågår och visualiseringen på en webbsida ska vara klar i slutet på augusti. I slutet på september planeras en stor invigning av Sten Nordin för alla solcellsanläggningar i Hållbara Järva.

Transporter - Kymlingelänken är den sista åtgärden för cykelvägnätet som är klar. Ett nyhetsbrev har skickats ut på cykeltemat och presskonferens genomfördes av Trafikkontorets rotel. I maj hade projektet cykelaktivitetsdag på tre skolor, tre cykelskolor för vuxna och den årliga cykelturnen runt torgen i Järva. Två nya lånecykelställen har öppnats, Rinkebysvängen och Husby Gård, och i Akalla by har cyklarna kompletterats med barncykel, barnsadel och cykelvagn.

Information - Två tvättstugemingel med sammanlagt 600 besökare har genomförts i maj och en lägenhetsvisning med cirka 500 besökare. Miljöstudiecirklar och filmproduktion pågår. Projektet har haft studiebesök av Trafikkontorets miljögrupp, 50 studenter från uppsala universitet, Botkyrka, Landskrona, Umeå och miljöpartiet samt både EU och lokala deltagare. Artiklar om solcellssatsningen har publicerats i både DN, och SvD och även i P4 stockholm och ABCnytt. Projektet är en av fem nominerade till EU Sustainable Energy Weeks ManagEnergy Award.

Uppföljning - produktion av handboken om projektets energieffektiva renovering pågår. Analyser om utfallet av energieffektiviseringen pågår. Databas för uppföljning av solcellerna är under uppbyggnad och ansökan till Vinnova kommer att göras bl.a. för att underlätta för forskning på solcellerna i bl.a. Järva. Projektet kommer att redovisas dels på konferensen Building Sustainability SGBC14 och internt i Stockholms stad.

Projektet avslutas 2014. Under 2015 kommer Boverket att göra en utvärdering av hur stor del av bidraget projektet har gjort sig förtjänt av. Det finns en risk för att upp till 2,0 mkr av bidraget till miljöförvaltningen uteblir. För denna risk har förvaltningen reserverat medel för 1,76 mkr i bokslutet för år 2013. Riskerna beror på att det skett vissa förändringar av projektet och att alla dessa förändringar kanske inte godkänns av Boverket.

Vara projektledare för ”Urbana ekosystemtjänster”.

Aktiviteter enligt projektplan genomförs. Resultaten från projektet bearbetas och rapporter (handböcker, metodbeskrivningar) Planeringen har påbörjats för att medverka med en monter och i sessioner på SGBC konferensen i Stockholm 10-11 november 2014. Under perioden har förvaltningen deltagit på många seminarier/workshops, bland annat på Innovation. En idéskiss för fortsättning för C/O City efter 2014 har diskuterats med Vinnova. Skiss för fortsättning kommer lämnas in till Vinnova i oktober 2014.

Nämndmål:

1.4.2 MHN ska stödja SBN, Expl.N. och TRN med kompetens inom området hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en attraktiv, trygg och växande stad

 Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen har upprättat 47 miljö- och hälsounderlag (1/1-19/6) på begäran av SBK. Förvaltningen deltar också i flera arbetsgrupper inom fysisk planering, exempelvis program för Tyngdpunkt Farsta och Hammarby-Björkhagen.

Förvaltningen har handlagt 36 planremisser under perioden jan-juni, varav fyra har tagits upp i MHN och resterande har beslutats på delegation.

Aktivitetsplanen följs. Exempelvis deltar förvaltningen i projektet "Staden i ögonhöjd" där man bland annat tar fram förhållningssätt för gårdar till skolor och förskolor.

Nämndmål:

1.4.3 Alla nya bostäder i Stockholm uppfyller Stockholmsmodellen för trafikbuller

 Uppfylls helt

Kommentar

Bullerfrågan bevakas i samtliga planärenden, såväl i våra miljöunderlag som i yttranden över remisser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Framkomligheten i regionen är hög

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden deltar i stadens arbete för en bättre framkomlighet, inte minst då genom att främja miljövänliga transportsätt vilket lyfts fram bland annat i nämndens remissvar över bostadsplaner.

Nämndmål:

1.5.1 MHN ska bidra till att framkomligheten ökar utifrån den täta stadens miljö- och hälsomässiga förutsättningar.

 Uppfylls helt

Kommentar

Delta i samarbeten och bistå bl.a. TRN och Expl. med miljö- och hälsokompetens i arbetet med ökad framkomlighet.

Förvaltningen väcker frågan i enskilda planer och program där framkomlighetsfrågan behöver belysas ytterligare

Främja framkomlighet för gång, cykel, och kollektivtrafik och andra miljövänliga transportsätt

Förvaltningen bevakar såväl i uppströms arbete som vid beredning av planremisser att

planområden lokaliseras i goda kollektivtrafiklägen och försörjs med cykelvägar.

Inom Hållbara Järva är den sista åtgärden för cykelvägnätet, Kymlingelänken, klar. Ett nyhetsbrev har skickats ut på cykeltemat och presskonferens genomfördes i juni av Trafikkontorets rotel. I maj hade projektet cykelaktivitetsdag på tre skolor, tre cykelskolor för vuxna och den årliga cykelturen runt torgen i Järva. Två nya låncykelställen har öppnats, Rinkebysvängen och Husby Gård, och i Akalla by har cyklarna kompletterats med barncykel, barnsadel och cykelvagn

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

 Uppfylls helt

Kommentar

Miljö- och hälsoarbetet inkl livsmedelskontrollen har många aspekter som direkt bidrar till en ökad trygghet. När det gäller stadens renhet bidrar nämnden t.ex. med tillsyn över återvinningsstationerna. Indikatorn nedan avseende RSA avser risker och möjligheter till förbättringar som kan minska riskerna. För nämndens del togs i VB upp IT-säkerhet, skalskydd för förvaltningsbyggnaden och risken med beroende av nyckelpersoner för kritiska system. Därigenom har samtliga de risker behandlats som identifierats i RSA från tidigare år. I stadens nya RSA för 2014 har inga nya områden uppmärksammats.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA		100 %		100 %	100 %	2014

Nämndmål:

1.7.1 Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa

 Uppfylls helt

Kommentar

Prioritera arbetet med risk och väsentlighet och sårbarhet.

Många av nämndens verksamheter har direkt fokus på frågor om hot mot miljö och hälsa. Bl.a. årets särskilda aktiviteter kan nämnas insatserna mot legionellsmitta.

Förvaltningen delar i stadens arbete med RSA och Styrel samt kommer att genomföra en krisledningsövning under året. Under 2013 genomfördes en inventering av stadens krav inom risk- och säkerhetsarbetet som ligger till grund för årets arbete. Utgångspunkten har därvid framförallt varit Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013–2016. Inom RSA beaktas framförallt miljö- och hälsoaspekter. Under 2014 har hittills (augusti) inga nya områden uppmärksammats.

När det gäller arbetet med risk- och väsentlighet fortsätter arbetet med dess policy och

kontrollrutiner. Här står framförallt förvaltningens väsentliga och förtroendekänsliga interna processer i centrum.

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Nämnden ger bl.a. via stadens webbplats en mycket bra information vilket underlättar stockholmarnas val ang. miljö och hälsa. E-tjänsterna utvecklas allt mer och bidrar till allt bättre service till allmänhet och företagare. Inom personalområdet förväntas nämnden ha fortsatt goda resultat vad gäller att vara en attraktiv arbetsgivare och ha en god arbetsmiljö. De mycket goda NKI-värdena som presenterades under 2013 har ytterligare förbättrats tom maj 2014 då NKI-värdet ökade från 74 som var 2013 års värde till 75.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden har en hög prioritering av servicen vilket framgår på en rad olika områden. Kontaktytorna ut mot allmänheten och företagen är stora och instrumenten för att ge en bra service utvecklas fortlöpande. Under 2014 kommer e-tjänsten för rapportering av missförhållanden att integreras med stadens e-tjänstplattform vilket kommer att ge stora utvecklingsmöjligheter när det gäller funktionaliteten. T.ex. kan tjänsterna komma att användas via smartphones och läsplattor. Arbetet pågår enligt plan.

Nämndmål:

2.3.1 Snabb och effektiv service

 Uppfylls helt

Nämnden har en hög prioritering av servicen vilket framgår på en rad olika områden. Som framgår ovan har NKI-värdet ytterligare förbättrats under 2014. Sedan januari 2014 har förvaltningen gått över till att lämna uppgifter om de inspektioner förvaltningen har företagit. Samtliga verksamhetsutövare som har varit föremål för inspektion får en enkät via e-post. Något resultat från det nya arbetssättet har ännu inte inkommit.

Nämnden har också flera andra aktiviteter som syftar till en god service, t.ex. klarspråkssatsningen som ska skapa en bättre kommunikation med verksamhetsutövarna.

Indikatorerna nedan visar nämndens punktlighetsmål har ett bra utfall och prognos så här långt under året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	100 %	100 %	100 %	95 %		Tertial 2 2014
 Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningar inom ett dygn	89,7 %	83,1 %	85 %	80 %		Tertial 2 2014
 Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	97,8 %	94,6 %	97 %	95 %		Tertial 2 2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls helt

Kommentar

Miljöförvaltningen bedöms uppfylla detta mål. Förvaltningen genomför kontinuerligt åtgärder för att förbättra attraktiviteten som arbetsgivare och att erbjuda anställda spännande och utmanande arbeten.

Förvaltningen medverkar i Nyckeltalsinstitutets rakning och jämförs med tvåhundra andra organisationer med avseende på attraktivitet som arbetsgivare. Förvaltningen har fått en poäng på 135 jämfört med en median på 107 för kommuner och 125 för samtliga tvåhundra deltagande organisationer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	10 st	1 st		1 st	5100	2014
Kommentar Miljöförvaltningen har under sommaren 2014 tagit emot 10 sommarjobb i stadens program.						
 Aktivt Medskapandeindex		78		80	80	2014
Kommentar Förvaltningen har tagit föregående års medarbetarenkät på stort allvar och följer upp med förbättringsplaner och åtgärder. Vår förväntning är att förbättringstrenden fortsätter och att vi ska nå årsmålet.						
 Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid		100 %		100 %	100 %	2014
Kommentar						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Ingen förändring mot föregående år.						
◆ Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare		66 %		100 %	80 %	2014
Kommentar Förvaltningen har satt ett väldigt högt mål men har bland annat i samband med uppföljning av medarbetarenkäten arbetat aktivt med detta område. Insatser har gjorts både på chefs- och medarbetarnivå bland annat i samband med lönerrevisionen för att bidra till att alla ska känna att krav och förväntningar är tydliga.						
◆ Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.		87 %		100 %	92 %	2014
Kommentar Förvaltningen har satt ett väldigt högt mål men har bland annat i samband med uppföljning av medarbetarenkäten arbetat aktivt med detta område. Insatser har gjorts både på chefs- och medarbetarnivå bland annat i samband med lönerrevisionen för att bidra till att alla ska känna att krav och förväntningar är tydliga.						
◆ Sjukfrånvaro	2,6 %	2,6 %	2,6 %	2,4 %	4,4 %	Tertial 2 2014
Kommentar Trots en liten uppgång ligger miljöförvaltningens sjukfrånvaro fortsatt på en relativt låg nivå. Då vi är en liten förvaltning så kan enskilda individers sjukfrånvaro ge ett tydligt utslag på enhetsnivå. Förvaltningen fortsätter arbeta med tidiga insatser vid sjukskrivning samt satsar på olika hälsofrämjande aktiviteter. Hösten 2014 erbjuds alla anställda en hälsoundersökning.						

Nämndmål:

2.4.1 Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling

● Uppfylls helt

Kommentar

Målet bedöms uppfyllas. Förvaltningen satsar mycket på utbildning och utveckling. Ledarskapsutveckling pågår kontinuerligt och coaching för både chefer och medarbetare erbjuds i större utsträckning från och med årsskiftet. Friskvårdsarbetet har utökats, förvaltningen sponsrar bland annat deltagande i Våruset och Midnattsloppet, totalt har 70 medarbetare deltagit. Friskvårdsbidraget har också mer än fördubblats. Under hösten 2014 kommer alla medarbetare att erbjudas en hälsoundersökning genom vår företagshälsovård.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Coaching för chefer och medarbetare	2014-01-01	2014-12-31	
✓ Utbildning för chefer i rekrytering och kompetensbaserad intervjueteknik	2014-01-01	2014-02-28	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Utbildning för chefer och medarbetare i rehabilitering.	2014-01-01	2014-12-31	
✓	Utbildningar för medarbetare och chefer i medarbetarsamtal och lönesättande samtal.	2014-01-01	2014-03-31	

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron på förvaltningen är på en låg nivå. Sjukfrånvaron räknat som rullande 12-månaders genomsnitt var i T1 2014 nere på 2,5% men har enligt tillgängliga siffror inför T 2 ökat något till 2,6 %. Förvaltningens mål är att komma ned till 2,4% under året. Förvaltningen fortsätter arbeta med tidiga insatser vid sjukskrivning samt satsar på olika hälsofrämjande aktiviteter. Hösten 2014 erbjuds alla anställda en hälsoundersökning.

Deltid till heltid

Förvaltningen har mycket få deltidsanställda och dessa har i regel lägre tjänstgöringsgrad pga av eget önskemål.

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en hög prioritering av effektivitet och översyn av kostnader och intäkter för att få mycket verksamhet ut av sina resurser. Lösningar söks därför som bidrar till ökad kostnadseffektivitet. Ett exempel är avdelningen för Hälsoskydd som har effektiviserat sin hantering av olägenhetsärendena och ökat av antal tillsynsärenden inom den riktade fastighetstillsynen med befintliga resurser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

- Uppfylls helt

Kommentar

I tertialrapport 2 prognostiseras ett nettoutfall om 83,2 mnkr, dvs. ett överskott om 1,9 mnkr jämfört med budget på 85,1 mnkr. Efter Kf:s beslut om budget 2014 fick nämnden en budget om 83,3 mnkr och därefter budgetjusteringar i två omgångar från Central medelsreserv 2, dvs 1,3 mnkr i avstämningsärendet och 0,5 mnkr i tertialrapport 1. Det prognostiserade överskottet är följderna av såväl ökade intäkter som ökade kostnader.

På intäktssidan märks framförallt slutbetalningen för projektet Best om 4,1 mnkr samt ökade tillsynsintäkter inom Livsmedelskontrollen om 0,5 mnkr samt även ökade intäkter för SLB:s mätverksamhet om 1,2 mnkr.

På kostnadssidan märks extraordinära kostnaden för renoveringen av nya lokaler om 2,0 mnkr och ökade driftkostnader för SLB:s luftmätningar om 1,0 mnkr.

Budgetjustering för ökad effektivitet i bostadsproduktionen om 1,0 mnkr tilldelades i avstämningsärendet och är kopplade till BPS (BostadsPotentialStockholm).

Resursförstärkningar har kunnat göras under året och förvaltningen står bättre rustat för det omfattande utredningsarbete som kommer att krävas. Därutöver tilldelades förvaltningen i T1, på motsvarande sätt som övriga tekniska förvaltningar 0,5 mkr för insatser för "Gemensam produktionsplanering av 140 000 bostäder". Detta belopp kommer i sin helhet att användas för de studier som stadsbyggnadskontoret genomför. Initialt har under T2 beslutats genomföra en fördjupad analys av andel grönyta som kan komma åtgå till följd av BPS samt en analys av andel mark i Stockholm som staden har rådighet över.

Budgetjustering om 0,3 mnkr för insatser till skydd för groddjur tilldelades i avstämningsärendet. Arbetet sker i samarbete med Bromma sdf och innebär att optimera förutsättningarna för att återetablera större vattensalamander i Kyrksjölötens och Judarskogens naturreservat. Medlen används till att täcka konsult- och entreprenörskostnader för skötselavvisningar och konkreta skötselinsatser för Kyrksjödammen, information till allmänheten samt analys av lämpliga lägen för, och om möjligt anläggning av, nya groddammar i båda reservaten.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	97,8 %	96,33 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,8 %	96,3 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014
 Nämndens prognossäkerhet T2		-4 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2014

Nämndmål:

3.1.1 Bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad

 Uppfylls helt

Kommentar

Intäktsfinansieringsgraden beräknas ligga i nivå med VP 2014.

Uppföljning av driftbudget

I tertialrapport 2 prognostiseras ett nettoutfall om 83,2 mnkr, dvs. ett överskott om 1,9 mnkr jämfört med budget på 85,1 mnkr.

Prognosen för bruttokostnaderna för nämnden är 199,0 mnkr medan intäkterna beräknas uppgå till 115,8 mnkr. Tabellen nedan visar nettoutfall 2013, budget och prognos 2014 per avdelning.

	Utfall 2013 (tkr)	Budget 2014 (tkr)	Prognos 2014 (tkr)
Livsmedelskontrollen	-2,2	-1,2	-1,3
Hälsoskydd	4,7	4,1	4,6
Plan och miljö	29,5	30,2	26,3
Miljöanalys	12,9	13,8	15,8

	Utfall 2013 (tkr)	Budget 2014 (tkr)	Prognos 2014 (tkr)
SLB	5,5	5,2	5,1
Nämnd, FC, V-stöd, gemensamma kostnader	28,3	33,0*	32,7*
Summa MHN, netto	78,7	85,1	83,2

* Inklusive omslutningsförändring om 4,0 mnkr för utveckling av nya e-tjänster

Nedanstående tabell visar tillsynsintäkter och kostnader uppdelade per avdelning.

(Mkr)	Utfall helår 2013	Budget Helår 2014	Prognos T2
Plan och Miljö, intäkter	-14,9	-15,2	-15,4
Plan och Miljö, kostnader	16,1	17,3	17,5
Plan och Miljö, tillsyn netto	1,2	2,1	2,1
Hälsoskydd, intäkter	-24,6	-25,9	-25,6
Hälsoskydd, kostnader	29,3	30,0	30,2
Hälsoskydd, tillsyn netto	4,7	4,1	4,6
Livsmedelskontrollen, intäkter	-36,3	-38,1	-39,8
Livsmedelskontrollen, kostnader	34,1	36,9	38,5
Livsmedelskontrollen, tillsyn netto	-2,2	-1,2	-1,3
Summa tillsynsintäkter	-75,8	-79,2	-80,8
Summa tillsynskostnader*	79,5	84,2	86,2
Tillsyn, netto	3,7	5,0	5,4

Övrig myndighetsarbete (fysplan, buller, ekologer mm)	6,6	7,6	7,8
--	------------	------------	------------

*Alla kostnader är inkl. avdelningarnas OH men exkl. förvaltningens OH kostnader som redovisas som övrig verksamhet

De prognostiserade intäkterna för tillsyn ökar jämfört med budget, vilket till största delen beror på högre intäkter för livsmedelskontrollen. Det beror dels på avsättningen om 1,3 mnkr som gjordes i bokslut 2013 med anledningen av att timmar inom fast årlig avgift inte hunnit levereras till verksamhetsutövarna (omslutning som påverkar livsmedelskontrollens kostnads- och intäktssida) och en volymökning av antalet kontrolltimmar för fasta årliga avgifter för år 2014.

Något lägre intäkter för tillsyn enligt miljöbalken beror bland annat på färre köldmedieanläggningar än beräknat och färre alkoholremitter med anledning av ändrats arbetssätt. Utöver detta har förvaltningen beslutat att radonarbetet riktat till skolor och förskolor ska finansieras av fast årlig avgift. Med anledning av detta minskar budgeterade timintäkter som därför behöver genereras inom andra arbetsområden. Resurser har styrts om till åtgärdsärenden förskola/skola, men kommer sannolikt inte nå de nivåer som budgeteras inför året.

Jämfört med utfallet 2013 har dock de totala tillsynsintäkterna ökat med 5,0 mnkr samtidigt som kostnaderna ökat med 8,2 mnkr. Detta beror på väldigt låga personalkostnader 2013 pga. svårigheten att tillsätta vikarier och tillsvidareanställningar i takt med personalomsättningen.

Tabellen nedan visar nämndens hela projektverksamhet vilken är spridd över flera avdelningar. Flera av projekten omfattas av omslutningsförändringar vilka genomgående beror på förlängningar och därigenom senarelagda kostnader. De prognostiserade intäkterna inom projekten ökar pga. att slutbetalningen för projekt BEST om 4,1 mnkr infaller i år. EU-revisionen har haft anmärkningar på projekten BEST, Biogasmax och Catalist trots att stadens revisionskontor tidigare godkänt redovisningarna mot EU. Enligt EU-revisorernas rapport skulle förvaltningen inte tilldelas slutbetalningen samt betala tillbaka en del av redan mottagna bidrag. Förvaltningen har överklagat beslutet och fått rätt.

(Mkr)	Utfall helår 2013	Budget Helår 2014	Prognos T2
Miljöbilar, intäkter	-2,2	-4,3	-10,5
Miljöbilar, kostnader	12,5	13,7	15,5
Miljöbilar, netto	10,3	9,4	5,0
Järva, intäkter	-2,0	-4,0	-5,1
Järva, kostnader	2,1	4,2	5,3
Järva, netto	0,1	0,2	0,2
Övriga projekt, intäkter	-4,4	-6,2	-5,1
Övriga projekt, kostnader	7,8	6,2	5,0
Övriga projekt, netto	3,4	0,0	-0,1
E-tjänster, utvecklingsintäkter	0,0	-4,0	-4,0
E-tjänster, utvecklingskostnader	0,0	4,0	4,0
E-tjänster, utveckling netto	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter projekt	-8,6	-18,5	-24,7
Summa kostnader* projekt	22,4	28,1	29,7
Projekt, netto	13,8	9,6	5,0

Energi och klimat, intäkter	-1,0	-0,9	-1,2
Energi och klimat, kostnader*	10,9	11,7	12,6
Energi och klimat, netto**	9,9	10,8	11,4

*Alla kostnader är inkl. avdelningarnas OH men exkl. förvaltningens OH kostnader som redovisas som övrig verksamhet. ** Exkl. externa projekten som ingår i övriga projekt

Tabellen nedan visar kostnader och intäkter för miljöövervakningen vilka prognostiserar ett underskott om 1,8 mnkr. Jämfört med föregående år har kostnaderna ökat för att nämnden har erhållit 3,0 mnkr för Kemikaliecentrum.

Ökad efterfrågan på SLB-analys expertkompetens har medfört betydligt högre intäkter än budgeterat för år 2014. Produktionsökningen har skett med befintlig personalstyrka vilket lett till en mycket hög arbetsbelastning som inte är hållbar i längden. SLB-analys avser därför på sikt att utöka personalstyrkan med en person. Under år 2014 har även kostnader ökat beroende på uppgradering av mjukvara i befintliga mätinstrument, inköp av kylanläggningar och mätskåp samt högre driftkostnader pga gamla mätinstrument vilka kräver ökat underhåll.

Underskottet för miljöövervakningen som helhet beror på ombyggnadskostnader för utökad personal på miljöförvaltningen, däribland nya Kemikaliecentrum. Detta skulle enligt tidigare uppgifter bekostas av fastighetskontoret men nu pekar det mesta på att nämnden får själv bära hela kostnaden.

(Mkr)	Utfall helår 2013	Budget Helår 2014	Prognos T2
Miljöanalys, intäkter	-0,1	0,0	0,0
Miljöanalys, kostnader*	11,0**	13,8	15,8
Miljöanalys, netto	10,9	13,8	15,8
SLB-analys, intäkter	-8,1	-7,8	-9,0
SLB-analys, kostnader*	13,6	13,0	14,0
SLB-analys, netto	5,5	5,2	5,0
Summa MÖ intäkter	-8,2	-7,8	-9,0
Summa MÖ kostnader*	24,6	26,8	29,8
Miljöövervakning, netto	16,4	19,0	20,8

* Alla kostnader är inkl. avdelningarnas OH men exkl. förvaltningens OH kostnader som redovisas som övrig verksamhet.

** Exkl. kostnader för utveckling av Miljödatan

Tabellen nedan visar uppgifter för övrig verksamhet.

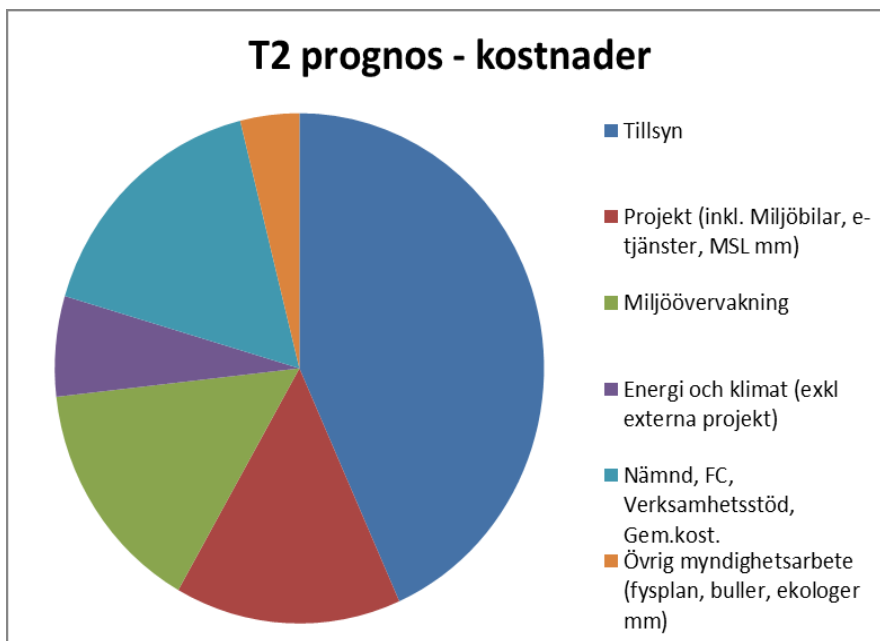
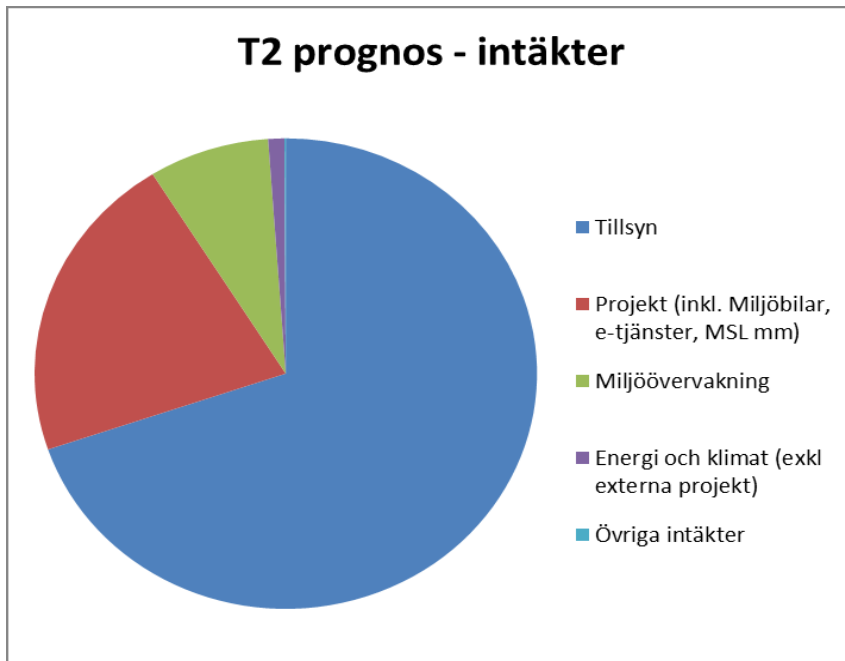
(Mkr)	Utfall helår 2013	Budget Helår 2014	Prognos T2
Övrig verksamhet (OH)			
Övriga intäkter, summa	-0,8	0,0	-0,1
Kostnader			
Förvaltningsledning, nämnd (exkl. MSL)*	5,4**	7,5	7,5
Verksamhetsstöd	17,1	18,9	18,7
Gemensamma kostnader	6,6	6,8	6,7
Summa kostnader	29,1	33,2	32,9
Övrig verksamhet, netto	28,3	33,2	32,8

*Inkl. avgifter för Svealands Kustvattenvårdsförbund och Stockholms och Uppsala Läns Luftvårdsförbund (1,8 mnkr).

** Låg utfall pga. upplösning av reserv från 2012 för risk inom projekten.

Kostnaderna för den övriga verksamheten har ökat jämfört med föregående år, framförallt pga. högre It-kostnader. Kostnadsökningen har uppstått genom att nämnden varit tvungen att skaffa en särskild Ecosserver för att förbättra kapaciteten i systemet och få en bättre arbetsmiljö. Det prognostiserade överskott beror främst på lägre personalkostnader.

Nedan visas de prognostiserade intäkter och kostnader fördelade efter verksamhetstyp.

Not: Overheadkostnaderna visas separat under Nämnd, FC etc. och ingår inte i övriga kostnadsdelar.

Risker som kan påverka ekonomin

EU-revisionen har haft anmärkningar på projekten BEST, Biogasmax och Catalist trots att stadens revisionskontor tidigare godkänt redovisningarna mot EU. Maximalt beräknades nämnden behöva betala tillbaka ett belopp om ca. 3,0 mnkr. Beslutet överklagades och förvaltningen fick rätt. Slutbetalningen om 4,1 mnkr kommer att infalla i år. Förvaltningen kommer att ansöka om ombudgetering av dessa medel till 2015. Förvaltningen avser att

återkomma i verksamhetsberättelsen om hur överskottet ska kunna utnyttjas för miljöbilsarbetet under kommande år eftersom ett par externa projekt tar slut, men framför allt för fordonsbidrag inom staden.

Risken inom projektet Elbilsupphandlingen har minskat betydligt och den reservation om 1,5 mnkr, som gjordes vid årsbokslutet 2013, kommer att upplösas vid årsbokslut 2014.

Risken för uteblivet bidrag från Boverken inom projektet Hållbara Järva har ökat från 1,76 mnkr till 2,0 mnkr.

Delårsbokslutet januari - augusti 2014

Nämndens nettoresultat uppgick för perioden januari – augusti till 51,7 mnkr jämfört med budgeterade 56,7 mnkr. Avvikelsen beror främst på att budgeten är beräknad med en genomsnittlig intäkt och kostnad varje månad. På en rad områden har arbete utförts men ännu inte fakturerats, till exempel timtillsyn inom miljöbalken, tekniska undersökningar inom SLB-analys samt för miljöbilsprojekten. Dessa intäkter kommer emellertid att inflyta senare under året. En större andel av kostnaderna faller ut under 2:a halvåret.

Omslutningsförändringar

Nämnden begär omslutningsförändring 1,2 mnkr för ökande kostnader och intäkter för avdelning SLB-analys.

Ökad efterfrågan på SLB-analys expertkompetens har medfört betydligt högre intäkter och driftkostnader än budgeterad för 2014.

Analys av balansräkning

Enligt stadens anvisningar ska balansräkningen per 2014-08-31 kommenteras mot balansräkningen 2013-12-31:

- Inventarier ökade under perioden med 0,9 mnkr.
- Kundfordringarna per den 31 augusti 2014 var 3,5 mnkr, dvs. 1,7 mnkr lägre än vid årsskiftet beroende på att fakturering avseende timdebitering inom miljöbalken sker sent på året.
- Andra kortfristiga fordringar ökade med 1,5 mnkr eftersom fordringar hos EU (0,7 mnkr) nu redovisas härunder och förvaltningen har en fordring mot SLK inom Digital förnyelse som kommer att regleras vid årsskiftet.
- Övriga kortfristiga fordringar ökade med 5,0 mnkr beroende på att moms byggs upp under året och bokförs hos SLK först i december.
- Förutbetalda kostnader var -0,8 mnkr lägre än vid årsskiftet vilket förklarades av att hyra för tertial 1 2014, då bokförts som förutbetald kostnad. Nu är endast hyra för september bokförd som förutbetald kostnad.
- De upplupna intäkterna var 1,7 mnkr lägre än vid årsskiftet vilket berodde på att filen med sista tillsynsfaktureringen för 2013 inte var inläst i Agresso per 2013-12-31.
- Leverantörsskulderna minskade med 10,7 mnkr vilket förklaras av att skulden till leverantörer generellt är lägre vid tertial 2 än vid ett årsskifte.

- Övriga kortfristiga skulder, vilka främst består av förskott av projektmedel inbetalda av EU och staten, minskade med 34,4 mnkr beroende på ökade upparbetade kostnader under perioden och utbetalningar till partners inom projekten.
- Förutbetalda intäkter, vilka består av inbetalningar inom fast årlig tillsyn och livsmedelskontrollen, ökade med 19,0 mnkr under perioden. Inbetalningarna inkommer till nämnden redan i mars men periodiseras, dvs. intäktsförs, månadsvis.
- Upplupna löner och upplupna sociala avgifter minskade med 0,08 mnkr som berodde på lägre övertidsersättning i augusti 2014.
- Övriga interimsskulder ökade med 0,8 mnkr pga. ökning av upplupna kostnader eftersom det är svårare att få in fakturor vid semestertiden.

Nedan visas mer detaljerat balansräkningen.

Balansräkning			
Period: 201400-201408	Kr		
	Per 2013-12-31	Förändring 201401-201408	Per 2014-08-31
12 Maskiner och inventarier	443 268,69	914 211,67	1 357 480,36
Anläggningstillgångar	443 268,69	914 211,67	1 357 480,36
15 Kundfordringar	5 224 218,00	-1 683 872,00	3 540 346,00
161 Fordringar hos anställda	31 988,33	-31 449,27	539,06
165 Fordringar hos staten och EU	694 103,53	-694 103,53	0,00
166 Andra kortfristiga fordringar	40 739,00	1 546 643,58	1 587 382,58
167 Ingående moms	0	4 944 155,10	4 944 155,10
16 Diverse kortfristiga fordringar	766 830,86	5 765 245,88	6 532 076,74
171 Förutbetalda kostnader	3 813 442,33	-775 529,48	3 037 912,85
175 Upplupna intäkter	2 207 203,00	-1 743 888,00	463 315,00
179 Övriga interimfordringar	0	0	0
17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7 144 913,47	-4 059 328,34	3 085 585,13
Omsättningstillgångar	12 011 694,19	1 561 956,40	13 573 650,59
Summa Tillgångar	12 454 962,88	2 476 168,07	14 931 130,95
Eget kapital	74 777 730,25	-26 634 287,00	48 143 443,25
Avsättningar	0	0	0
Långfristiga skulder	0	0	0
24 Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder	9 284,00	-9 884,00	-600

25 Leverantörsskulder	-12 731 537,91	10 661 050,83	-2 070 487,08
26 Moms och särskilda punktskatter	0	-1 236 167,31	-1 236 167,31
28 Övriga kortfristiga skulder	-67 899 228,12	34 436 659,17	-33 462 568,95
291 Upplupna löner	-179 582,16	59 582,16	-120 000,00
293 Upplupna sociala avgifter	-75 554,00	23 254,00	-52 300,00
295 Förutbetalda intäkter	-1 448 819,24	-18 959 283,81	-20 408 103,05
299 Övriga interimsskulder	-4 907 255,70	-817 092,11	-5 724 347,81
29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-6 611 211,10	-19 693 539,76	-26 304 750,86
Kortfristiga skulder	-87 232 693,13	24 158 118,93	-63 074 574,20
Summa Skulder & Eget kapital	-12 454 962,88	-2 476 168,07	-14 931 130,95

Övrigt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden har en hög kostnadsmedvetenhet och prövar ständigt vägar för att få mer resultat ut av givna medel. Bl.a. pågår ett antal LEAN-baserade projekt som syftar till en effektivare hantering av flera administrativa rutiner. Nämnden är jämförelsevis liten men har extra kostnader för sin särskilda roll som speciallagsreglerad nämnd. Resurser måste ändå finnas för utveckling och förnyelse. Bl.a finns kostnader för särskilda system som Ecos och e-tjänster som är unika för nämnden. T.ex. har nämnden extra kostnader om 0,5 mnkr/år pga speciallösning för att åtgärda den låga kapaciteten i nätverket.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna		16,67 %		18 %	minska	2014
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen		0 st		0 st	tas fram av nämnden	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen har inlett ett arbete med detta uppdrag och planerar ta fram indikatorer under året.			
 Nämnden ska i verksamhetsplan 2014 klargöra hur den kommer att genomföra det verksamhetsspecifika EU-positionspapperet som har antagits i enlighet med policy om EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Nämndens verksamhetsspecifika EU-positionspapper genomförs genom aktiviteterna: Bevaka EU-initiativ och försöka påverka EU-regelverket inom nämndens verksamhetsområde; lyfta och driva stadens och nämndens intressen i Eurocitiesnätverket; genomföra strategiskt viktiga EU-projekt.			

Nämndmål:

3.2.1 Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer

 Uppfylls helt

Kommentar

Verksamhetsstöd fortsätter genomgången av förvaltningens administrativa processer med målet att förenkla och säkerställa att teknikens möjligheter utnyttjas maximalt. Syftet är att identifiera och eliminera faktorer i processen som inte tillför nytta. Arbetet sker som planerat. Lean av leverantörsreskontra är genomförd. Processkartläggningarna av rekryterings-, anställnings och introduktionsprocesserna samt processen för årlig fakturering är snart färdiga.

Ett omfattande internt utbildningsprogram som syftar till att höja kompetensen särskilt inom administrativa processer genomförs som planerat. Det handlar om att bättre utnyttja ärendehanteringssystemet ECOS möjligheter, öka kunskapen om de ekonomiska rutinerna, att stärka den juridiska kompetensen och utveckla förvaltningens HR-kompetens.

Ett arbete med att övergå till processororienterad informationsredovisning pågår enligt plan och under 2014 ansluts miljöförvaltningen till E-arkivet. I takt med att fler arbetsuppgifter kan utföras elektroniskt, blir det möjligt att utföra en del arbete på andra platser än vid det egna skrivbordet. Det innebär även att informationen blir tillgänglig "för alla hela tiden". Utlämnandet av allmänna handlingar underlättas vilket är bra då efterfrågan ökar. Under 2014 levereras en del av pappersarkivet till stadsarkivet. Det minskar antalet återsökningar och utlämning av äldre handlingar på förvaltningen.

Det pågår ett stort arbete med att förbereda en förnyelse av förvaltningens ärendehanteringssystem ECOS, där nu en migration till det nya Ecos 2 förbereds. Det handlar bland annat om att göra kravspecifikationer, att kvalitetsgranska och rätta befintlig information i ECOS, att övergå till processororienterad informationshantering samt att samarbeta mer med andra kommuner som använder samma system. Förnyelsen ska möjliggöra effektiviseringar och modernare arbetssätt.

Utbytet av datorer som hyrdes av Volvo IT vid övergången till GS-IT har nu genomförts. I samband med bytet har en uppgradering av personalens datorer genomförts.

En genomgång av förvaltningens olika tidredovisningssystem har är klar och beslut om att genomföra betydande förenklingar och effektiviseringar har fattats. Nya rutiner träder i kraft vid årsskiftet.

Arbetet med att klarspråksgranska förvaltningens texter utökas utöver plan. Förutom avdelningen Hälsoskyddstexter kommer även livsmedelskontrollens texter på webben att granskas med målet att förenkla och förtydliga.

Synpunkter och klagomål

Nämnden har hittills under året inte fått in någon så kallad serviceanmärkning. Pga. av nämndens roll som myndighet hanteras utöver de fåtaliga serviceanmärkningarna, många överklaganden vilka ibland innehåller synpunkter på servicen. Dessa tar nämnden till sig och är underlag för förbättringar. Nämnden har en stor kontaktyta ut mot samhällets invånare och företagare och frågor om service är viktig och ständigt aktuell